

**ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ
ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆ**

**ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅԱՆ
(ՀԱՆ) ՀԵՏԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՁԵԿՈՒՅՑ**

**ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ «ՈՒՍՈՒՑՉՈՒՅԻՆ».
ՍՈՒՐԵՆ ՊԱՊԻԿՅԱՆԻ ՓՈՂԵՐԸ, ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐՆ ՈՒ
ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ**

Գործող անձ՝

ՍՈՒՐԵՆ ՊԱՊԻԿՅԱՆ

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

Սուրեն Պապիկյանը հետհեղափոխական հայաստանյան իշխանության ամենահակասական կերպարներից մեկն է: Պատմության նախկին ուսուցիչը, որը չունի լիարժեք ռազմական անցյալ, մի քանի տարում «թավշյա հեղափոխության» մասնակցից անցավ մինչև պատերազմ, տարածքային կորուստներ և անվտանգային երկարատև ճգնաժամ սպրած երկրի պաշտպանության նախարարի ճանապարհը:

Բանակային միջավայրում Պապիկյանին թիկունքում հաճախ «ուչիտելնիցա» էին անվանում. մականուն, որում միախառնվել էին և՛ ուսուցչի նրա անցյալը, և՛ զինվորականների մի մասի վերաբերմունքը մի մարդու հանդեպ, որը հայտնվել էր բանակի գլխին՝ առանց հրամանատարական փորձի և պաշտպանական որոտում համակարգային ծառայության:

Նրա պաշտոնավարման տարիներին պաշտպանության նախարարության շուրջ այնքան շատ հարցեր են կուտակվել, որ հնարավոր չէ ամեն ինչ հանգեցնել առանձին սկանդալների կամ քաղաքական հարձակումների: Դատվածությունը և կենսագրության թաքցված դրվագները, 2018 թվականի հեղափոխությունից հետո կարիերայի թռիչքաձև անը, ֆինանսական դրության կտրուկ փոփոխությունը, էլիտար անշարժ գույքը, երկինաստ կադրային նշանակումները, փակ գնումները, կապադառուների ու շրջապատի շուրջ քրեական գործերը, ձգձգվող բարեփոխումները, բանակում տեղի ունեցած ողբերգությունները և անհամատեղելի ռազմական համակարգերից սպառազինությունների նոր «կենդանաբանական այգի» կառուցելու փորձը Պապիկյանի կերպարի շուրջ աստիճանաբար ձևավորեցին առանձին քաղաքական պատմություն:

ՀԱՆ-ի այս հետաքննությունը փորձ է՝ հավաքելու այդ պատմությունն ամբողջությամբ: Ոչ թե որպես առանձին-առանձին դրվագների շարք, այլ որպես պատմություն այն մասին, թե ինչպես հետհեղափոխական Հայաստանում ռազմական կենսագրություն չունեցող մարդը հայտնվեց երկրի ամենափակ, ֆինանսատար և ճգնաժամային համակարգերից մեկի ղեկին:

Նախարար՝ առանց անցյալի. ի՞նչ է թաքցնում Սուրեն Պապիկյանի կենսագրությունը

Հայաստանի պաշտպանության նախարարության կայքում Սուրեն Պապիկյանի կենսագրությունն առավելագույնս անթերի տեսք ունի՝ տարեթվեր, պաշտոններ, հեղափոխություն, ընտանիք: Ամեն ինչ կառուցված է այնպես, կարծես խոսքը ոչ թե պատերազմ ու անվտանգային ծանրագույն ճգնաժամ սպրած երկրի պաշտպանության նախարարի, այլ օրինակելի ռեզյումեով պատմության ուսուցչի մասին է:

Պաշտոնական վարկածի համաձայն՝ Սուրեն Պապիկյանը ծնվել է 1986 թվականի ապրիլի 26-ին Ստեփանավանում: 2003–2010 թվականներին սովորել է ԵՊՀ պատմության ֆակուլտետում: Կենսագրության մեջ առանձին նշված է, որ այդ ժամանակահատվածում նա գորակոչվել է բանակ, սակայն ծառայության մանրամասները բացակայում են: Հայտնի չէ, թե կոնկրետ որտեղ է ծառայել ապագա պաշտպանության նախարարը, որ ստորաբաժանումում, ինչ կոչումով և ինչպիսի բնութագրով:

Բանակից հետո Սուրեն Պապիկյանը շարունակել է ուսումը: 2010–2012 թվականներին սովորել է ԵՊՀ մագիստրատուրայում, այնուհետև՝ 2012–2016 թվականներին, ասպիրանտուրա է անցել Սանկտ Պետերբուրգի պետական համալսարանում: Չուգահեռաբար պատմություն է դասավանդել Երևանի թիվ 54 դպրոցում և «Բվանտ» վարժարանում:

Այսքանով պաշտոնական կենսագրությունը գրեթե ավարտվում է: Սակայն հենց այս «դատարկ» ժամանակահատվածում էլ ավելի ուշ բռնկվեց Պապիկյանի քաղաքական կարիերայի ամենախոշոր սկանդալներից մեկը:

Պապիկյանի դատվածությունը. պատմություն, որի մասին նախընտրում էին լռել

2020 թվականի փետրվարին տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների այն ժամանակվա նախարարի շուրջ մեծ սկանդալ բռնկվեց: Առիթը Hraparak.am-ի հրապարակումն էր՝ «Սուրեն Պապիկյանը թաքցրել է իր դատվածության փաստը» վերնագրով:

Լրատվամիջոցը պնդում էր, որ ժամկետային ծառայության ընթացքում Պապիկյանը ներգրավված է եղել հրամանատարի վրա հարձակման վերաբերյալ քրեական գործում: Ըստ հրապարակված տվյալների՝ նրան մեղադրանք է առաջադրվել զինվորական ծառայության ընթացքում պետի նկատմամբ բռնություն կիրառելու համար, այդ թվում՝ գենքի գործադրմամբ:

Համաձայն հրապարակման՝ 2006 թվականի մարտի 27-ին 5-րդ կայազորային զինվորական դատարանը Պապիկյանին դատապարտել է 2 տարի 3 ամիս ժամկետով ազատազրկման: Ավելի ուշ Էրեբունի վարչական շրջանի ընդհանուր իրավասության դատարանը դատավճիռը համապատասխանեցրել է Հայաստանի օրենսդրությանը: Հաղորդվում էր նաև, որ Պապիկյանը պատիժը կրել է «Նուրբարաշեն» ԲԿՀ-ում, իսկ 2007 թվականի փետրվարի 23-ին ազատ է արձակվել համաներմամբ:

Մեծ արձագանքից հետո Պապիկյանն առաջին անգամ ստիպված եղավ հրապարակավ պարզաբանումներ տալ: Եթերում նա հաստատեց

կոնֆլիկտի և դրան հաջորդած դատվածության փաստը, սակայն հերքեց դանակով հարձակման վարկածը: Նրա խոսքով՝ խոսքը ոչ կանոնադրային հարաբերությունների հողի վրա ծագած վեճի և բազմազգ կազմով գործամասում «ազգային արժանապատվությանը հասցված հարվածի» մասին էր:

Նախարարը հայտարարեց, որ հետագայում դատվածությունը մարվել է համաներմամբ, ինչը նրան թույլ է տվել զբաղվել մանկավարժական գործունեությամբ և զբաղեցնել պետական պաշտոններ:

Ինքը՝ Պապիկյանը, հրապարակումն անվանեց քաղաքական հարձակում 2020 թվականի սահմանադրական հանրաքվեի քարոզարշավի թեժ պահին, որտեղ նա գլխավորում էր «Այո»-ի շտաբը:

Առանձնահատուկ ուշադրություն նա հրավիրեց տեղեկատվության արտահոսքի վրա: Պապիկյանը հայտարարեց, որ գործի նյութերը գտնվել են ոստիկանության և ԱԱԾ փակ արխիվներում, հետևաբար դրանց հրապարակումը կարող էր կապված լինել նախկին ուժային համակարգի ներկայացուցիչների հետ: Մասնավորապես, նա ակնարկեց ԱԱԾ նախկին տնօրեն Արթուր Վանեցյանի շրջապատին:

Չնայած հանրային մեծ հնչեղությանը՝ սկանդալն արագորեն դուրս եկավ օրակարգից: Նիկոլ Փաշինյանը հրապարակավ պաշտպանեց իր թիմակցին, և Պապիկյանի համար որևէ քաղաքական հետևանք չեղավ:

Արդյունքում հասարակությունն այդպես էլ չստացավ այս պատմության ամբողջական վարկածը: Մնացին միայն պատառիկներ՝ քրեական գործ, դատարան, բանտ, համաներում և հենց Պապիկյանի մի քանի կցկտուր մեկնաբանություններ: Մի մարդու համար, որը մի քանի տարի անց գլխավորելու էր Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունը, կենսագրությունը զարմանալիորեն թերի ստացվեց:

Հենց այս դրվագից հետո Պապիկյանի քաղաքական կարիերան հատկապես սկսեց զարգանալ գլխապտույտ արագությամբ:

<https://am.sputniknews.ru/20200214/Luchshe-vyyasnite-otkuda-utechka-ministr-Papikyan-rasskazal-o-svoey-sudimosti-22054229.html>

Ինչպես Պապիկյանի անցյալի մասին արտահոսքը հանգեցրեց ԱԱԾ սպայի դեմ գործի հարուցմանը

Պատմությունը շարունակություն ստացավ սկանդալից արդեն մի քանի շաբաթ անց: 2020 թվականի փետրվարի 28-ին Հայաստանի ԱԱԾ գնդապետ Սերոբ

Հարությունյանին մեղադրանք առաջադրվեց պաշտոնեական լիազորությունները չարաշահելու համար: Քննությունը պնդում էր, որ հենց նա է կազմակերպել Սուրեն Պապիկյանի դատվածության մասին տեղեկատվության արտահոսքը:

Նկարում՝ Սերոբ Հարությունյանը

Հատուկ քննչական ծառայության վարկածով՝ 2020 թվականի հունվարին Սերոբ Հարությունյանն առանց ծառայողական անհրաժեշտության հանձնարարել է ստուգել նախարարի դատվածության մասին տվյալները, ինչից հետո ոստիկանության տեղեկատվական կենտրոնից ստացվել է տեղեկանք դատավճռի մանրամասներով՝ 2 տարի և 3 ամիս ազատազրկում՝ 2006 թվականի մարտի 27-ի 5-րդ կայազորային զինվորական դատարանի որոշմամբ, և ազատ արձակում համաներմամբ՝ 2007 թվականի փետրվարի 23-ին:

Սակայն ԱԱԾ սպայի դեմ հարուցված քրեական գործն ի վերջո ձախողվեց: Ինչպես հայտարարում էր նրա փաստաբան Երեմ Սարգսյանը, քննությունը տևել է գրեթե մեկ տարի, իրականացվել են բոլոր հնարավոր քննչական ու օպերատիվ գործողությունները, ինչից հետո հետապնդումը դադարեցվել է, իսկ Սերոբ Հարությունյանն արդարացվել է:

<https://pastinfo.am/index.php/ru/news/2021/03/17/p5k50r6b8/1166073>

Սակայն պատմությունն այսքանով չավարտվեց: Արդեն իսկ արդարացումից և Ս. Հարությունյանին պաշտոնում վերականգնելու պահանջներից հետո՝ 2021 թվականի հոկտեմբերի 18-ին, Հայաստանի Գլխավոր դատախազությունը նրա դեմ նոր հայց ներկայացրեց՝ «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքի շրջանակներում: Որպես պատասխանողներ հանդես եկան հենց ինքը՝ Սերոբ Հարությունյանը, և նրա հետ փոխկապակցված անձ Անուշ Անտոնյանցը: Հատկանշական է, որ սա նմանատիպ առաջին հայցն էր Հայաստանի պատմության մեջ:

<https://rusarminfo.ru/2021/10/18/v-armenii-po-zakonu-o-konfiskacii-nezakonno-nazhitogo-imushhestva-podan-pervyj-isk/>

2022–2025 թվականներին գործը քննվում էր Հակակոռուպցիոն դատարանում: 2023 թվականի նիստերից մեկի ժամանակ Հարությունյանն ուղղակիորեն հայտարարեց, որ իր նկատմամբ իրականացվող հետապնդումը կապում է Սուրեն Պապիկյանի պատմության հետ:

<https://www.youtube.com/watch?v=f0xI7leCvRU&t=350s>

Գործում առկա գումարներն ինքնին հայաստանյան քաղաքական չափանիշներով համեմատաբար փոքր էին: Սակայն իրադարձությունների հաջորդականությունն ակնառու տեսք ուներ. նախ՝ ԱԱԾ սպային մեղադրում են նախարարի դատվածության մասին տեղեկատվության արտահոսքի մեջ, այնուհետև գործը փրկվում է, իսկ արդարացումից հետո նրա դեմ գործի է դրվում արդեն մեկ այլ իրավական մեխանիզմ:

Արդյունքում, Պապիկյանի կենսագրության շուրջ ծագած սկանդալն աստիճանաբար վերածվեց առանձին պատմության այն մասին, թե ինչպես է հայաստանյան համակարգն արձագանքում անհարմար տեղեկատվության հրապարակմանը: Եվ իշխանության համար գլխավոր հարցը, դատելով ամեն ինչից, ոչ թե նախարարի բուն դատվածությունն էր, այլ այն, թե կոնկրետ ով էր որոշել այն հանրայնացնել:

Հեղափոխությունը՝ որպես սոցիալական վերելակ

Սուրեն Պապիկյանը 2018 թվականի «թավշյա հեղափոխության» ակտիվ մասնակիցներից էր և մտնում էր Նիկոլ Փաշինյանի մերձավոր շրջապատի մեջ: Հենց նա դարձավ Գյումրիից Երևան քայլերթի կազմակերպիչներից մեկը, ինչը վերածվեց իշխանափոխության գլխավոր խորհրդանիշի:

Հեղափոխության հաղթանակից հետո Պապիկյանի կարիերան սկսեց զարգանալ գլխապտույտ արագությամբ: Արդեն 2018 թվականի մայիսի 11-ին, նախագահ Արմեն Սարգսյանի հրամանագրով, նա նշանակվեց տարածքային կառավարման և զարգացման նախարար և այդ պաշտոնում աշխատեց մինչև 2021 թվականի օգոստոսը:

Հենց այդ ժամանակահատվածում տեղի ունեցավ նաև նրա ֆինանսական կտրուկ աճը: Դատելով հայտարարագրերից՝ Պապիկյանի եկամուտները սկսել են զգալիորեն աճել

գրեթե անմիջապես իշխանության գալուց հետո: Նշանակումից մոտ մեկ տարի անց նա բնակարան է ձեռք բերել Երևանի Արաբկիր վարչական շրջանում:

Փոխվեց նաև պաշտոնյայի կերպարը: Դեռ վերջերս Պապիկյանը նման էր պատմության երիտասարդ ուսուցչի, սակայն քաղաքական ազդեցության մեծացմանը զուգընթաց՝ նա ավելի ու ավելի սկսեց հիշեցնել տիպիկ բարձրաստիճան հայ պաշտոնյայի: Հետխորհրդային տարածքում նման կերպարանափոխությունները ընդհանրապես կասկածելիորեն արագ են տեղի ունենում. իշխանությունն ինչ-որ պատճառով գրեթե միշտ արտացոլվում է ոչ միայն հայտարարագրերում, այլև գոտկատեղի վրա:

2021 թվականի ամռանը Պապիկյանը ստացավ փոխվարչապետի պաշտոնը: Նշանակմանը նախորդել էին կարևոր փոփոխություններ գործադիր իշխանության ներսում: Դրանից կարճ ժամանակ առաջ Նիկոլ Փաշինյանը վերաբաշխել էր կառավարության լիազորությունները: Մարզպետների նկատմամբ վերահսկողությունը դուրս էր բերվել տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության իրավասությունից և փոխանցվել փոխվարչապետին:

<https://news.am/hy/news/651600>

Փաստացի, սա թույլ տվեց Պապիկյանին, անցնելով նոր պաշտոնի, պահպանել ազդեցությունը տարածքային հանգուցային ուղղահայացներից մեկի նկատմամբ: Հայկական մամուլն այս փոփոխություններին ուշադրություն էր դարձրել դեռևս 2021 թվականի հուլիսին, իսկ արդեն օգոստոսին Պապիկյանը պաշտոնապես ստանձնեց նոր պաշտոնը:

Այդուհանդերձ, նա երկար չմնաց փոխվարչապետի պաշտոնում: Արդեն 2021 թվականի նոյեմբերին Պապիկյանը նշանակվեց Հայաստանի պաշտպանության նախարար և զբաղեցնում է այդ պաշտոնը մինչ օրս՝ չնայած բանակում տեղի ունեցած մի շարք աղմկահարույց սկանդալներին, ճգնաժամներին և ողբերգական դրվագներին:

Պապիկյանի պատմությունը դարձավ ամենացայտուն օրինակներից մեկն այն բանի, թե ինչպես «թավշյա հեղափոխությունը» Հայաստանում վերածվեց ոչ միայն իշխանափոխության մեխանիզմի, այլև սոցիալական վերելակի Փաշինյանի մերձավոր շրջապատի համար:

Հենց այստեղ էլ, ըստ էության, սկսվում է հետաքննության գլխավոր հարցը՝ ինչպե՞ս պատմության նախկին ուսուցիչը մի քանի տարում հայտնվեց երկրի ամենափակ և ֆինանսական մեծ միջոցներ տնօրինող համակարգերից մեկի կենտրոնում:

Ընտանեկան կապալ

Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարար աշխատած ժամանակ Սուրեն Պապիկյանը ծանոթացել է իր ապագա կնոջ՝

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

Արմինե Մուրադյանի հետ, որը զբաղեցնում էր նրա մամուլի քարտուղարի պաշտոնը:

Մուրադյանը:

Նկարում՝ Ս. Պապիկյանը և Ա.

Սակայն հարաբերությունները շուտով դուրս եկան ծառայողական շրջանակներից: Հայկական մամուլը գրում էր, որ դեռևս մինչև պաշտոնական ամուսնությունը Պապիկյանը նպաստել է Մուրադյանի կարիերայի առաջխաղացմանը: Մասնավորապես, նա ստացել է Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի փոխտնօրենի պաշտոնը: Ավելին, զանգվածային լրատվամիջոցները պնդում էին, որ փոխտնօրենի հաստիքն ինքնին կարող էր ստեղծված լինել հատուկ նրա համար:

Նշանակումն առանձնահատուկ ուշագրավ տեսք ուներ՝ հաշվի առնելով այն փաստը, որ Տարածքային զարգացման հիմնադրամը կապված է խոշոր ենթակառուցվածքային ծրագրերի և լուրջ ֆինանսական հոսքերի հետ: Փաստացիորեն, Պապիկյանը, որն արդեն պատրաստվում էր անցնել փոխվարչապետի պաշտոնին, պահպանում էր իր ազդեցությունը նաև այս ոլորտում:

2022 թվականի հունվարին Ս.Պապիկյանն ու Ա. Մուրադյանը պաշտոնապես ամուսնացան:

<https://news.am/hy/news/652825>

Մակայն շատ ավելի մեծ արձագանք առաջացրեց պաշտպանության նախարարի հարսանիքն ինքնին: Հայկական մամուլի տվյալներով միջոցառումը կարող էր արժեցած լինել 100–150 հազար դոլար:

Հաղորդվում էր, որ դահլիճի ձևավորումն ապահովել է «Mon amie» ընկերությունը, նկարահանումներն իրականացրել է «Прекрасный день» ընկերությունը, իսկ հարսանիքի հանդիսավարն է եղել դերասան Խորեն Լևոնյանը՝ շուրջ 15 հազար դոլար հոնորարով: Հարսանիքին ելույթ են ունեցել Էրիկը, Կամո Սեյրանյանը, «Arpi HayWay» խումբը և «12 ակումբները»:

Խնջույքը տեղի է ունեցել «Փարավոն» ռեստորանային համալիրում: Շուրջ 650 հյուրերի առկայության պայմաններում միայն բանկետի մասի արժեքը, մամուլի գնահատականներով, կարող էր գերազանցել 26 միլիոն դրամը: Հյուրերի թվում եղել են կառավարող Էլիտայի ներկայացուցիչներ, նախարարներ և պատգամավորներ:

Լրատվամիջոցներն առանձնակի ուշադրություն են դարձրել ծրարներով դրամական նվերներին: Մասնավորապես հաղորդվում էր, որ

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

պատգամավոր Գուրգեն Արսենյանը Խաչատուր Սուրբիասյանի (Գրգո) ներկայությամբ փոխանցել է 10 հազար դոլարանոց ծրար:

<https://armeniatoday.am/society-ru/415929/>

Պատմությունը լրացուցիչ արձագանք առաջացրեց նաև այն պատճառով, որ, համաձայն Պապիկյանի 2021 թվականի հայտարարագրի, նրա ընդհանուր եկամուտը կազմում էր շուրջ 23 միլիոն դրամ, իսկ վարկային պարտավորությունների մնացորդը գերազանցում էր 18 միլիոն դրամը: Այս ֆոնին հարսանիքի մասշտաբները հարցեր առաջացրին միջոցների ծագման և հնարավոր կորուստի ռիսկերի վերաբերյալ:

Թեման բարձրացվեց նաև խորհրդարանում: Պատգամավոր Արեգնազ Մանուկյանը հայտարարեց, որ Պապիկյանը «նախկինում չէր կարող իրեն թույլ տալ շքեղ հարսանիք»՝ հավելելով, որ նման միջոցառում «իրենց թույլ չէին տալիս նույնիսկ նախկին օլիգարխիկ ռեժիմի ներկայացուցիչները»:

Հայաստանյան քաղաքականության մեջ ճոխ հարսանիքները վաղուց դարձել են կարգավիճակի յուրօրինակ ցուցիչ: Սակայն Պապիկյանի դեպքում ուշադրություն գրավեց ոչ միայն բուն արարողությունը, այլև պատմության նախկին ուսուցչի՝ երկրի ամենաազդեցիկ պաշտոնյաներից մեկի վերաձվելու արագությունը:

Վարկեր, նվերներ և 75 միլիոնի փոխառություն. ի՞նչ են ցույց տալիս Սուրեն Պապիկյանի հայտարարագրերը

Պաշտպանության նախարար Սուրեն Պապիկյանի ֆինանսական պրոֆիլը վերջին տարիներին զգալիորեն փոխվել է: Եթե 2018 թվականին նրա հայտարարագրված եկամուտը կազմում էր շուրջ 8,8 միլիոն դրամ, ապա 2022 թվականին այն արդեն հասել էր 139 միլիոնի: Ընդ որում, հիմնական աճն ապահովել էր ոչ թե աշխատավարձը, այլ վարկերը, նվերները և այլ մուտքերը:

Պապիկյանի պաշտոնական աշխատավարձը 2020-ից 2024 թվականներին եղել է համեմատաբար կայուն.

2020 թվական — 20,7 միլիոն դրամ,

2022 թվական — 21,5 միլիոն դրամ,

2023 թվական — 21,4 միլիոն դրամ,

2024 թվական — 21,1 միլիոն դրամ:

Ամենակտրուկ թռիչքը տեղի է ունեցել հենց 2022 թվականին: Այդ ժամանակ հայտարարագրերում հայտնվեցին՝

Ավելի քան 78 միլիոն դրամի վարկեր,

19,75 միլիոն դրամ,

22 հազար դոլար,

13,4 հազար եվրո՝ որպես նվերներ և օգնություն,

Եկամուտներ վարձակալությունից և այլ մուտքեր:

Առանձնակի ուշադրություն է գրավում «Ջերմուկ Գրուպ» ՓԲԸ-ի հետ կապված դրվագը: 2022 թվականին Պապիկյանը հայտարարագրել է 75 573 379 դրամի փոխառություն՝ կապված այս ընկերության հետ: Այս գումարն առանց փոփոխության ֆիզուրացրել է նաև 2023–2024 թվականների հայտարարագրերում:

Նույն տարում նախարարը հայտարարագրել է նաև՝

65,57 միլիոն դրամի վարկ «Հայէկոնոմբանկից»,

12,5 միլիոն դրամ «Կոնվերս Բանկից»:

Միաժամանակ հայտարարագրերում արտացոլվում էին հիփոթեքային պարտավորությունները: Ըստ փաստաթղթերի՝ Երևանի Արաբկիր վարչական շրջանի բնակարանը ձեռք է բերվել 2019 թվականին՝ շուրջ 27 միլիոն դրամով, «Արդշինբանկի» և «ՎՏԲ-Հայաստան» բանկի վարկային միջոցների ներգրավմամբ: Ընդ որում, հանրամատչելի հայտարարագրերից հնարավոր չէ միանշանակ հասկանալ, թե փոխառու միջոցների որ մասն է կապված եղել անշարժ գույքի, և որ մասը՝ այլ ֆինանսական գործառնությունների հետ:

Չնայած վարկերին, հիփոթեքին և խոշոր ծախսերին՝ նախարարը շարունակել է պահպանել զգալի գումարներ կանխիկ և անկանխիկ ձևերով:

Այսպես, 2021 թվականի վերջին Պապիկյանի բանկային հաշիվներին եղել է ավելի քան 22 միլիոն դրամ: Կանխիկ հայտարարագրվել էր՝

5 միլիոն դրամ,

11 հազար դոլար,

3 հազար եվրո:

2022 թվականին հայտարարագրում կրկին ֆիզուրացնում էին՝

4,5 միլիոն դրամ կանխիկ,

21 հազար դոլար,

10 հազար եվրո,

Ինչպես նաև ավելի քան 11 միլիոն դրամ բանկային հաշիվներին:

2023–2024 թվականներին միտումը պահպանվել է: Հայտարարագրերում շարունակել են հայտնվել տասնյակ հազարավոր դոլարներ ու եվրոներ, հաշիվների մնացորդներ, հիփոթեքի մարումներ, անշարժ գույքի վերանորոգման և հանգստի ծախսեր, ինչպես նաև մասնավոր ընկերության հետ կապված բազմամիլիոնանոց փոխառություն:

2022 թվականից սկսած Պապիկյանի և նրա կնոջ՝ Արմինե Մուրադյանի հայտարարագրերում ֆիզուրացնում է նաև Երևանի Կենտրոն վարչական շրջանում գտնվող անհատական բնակելի տուն, որից ընտանիքն օգտվել է տարեկան 90 օրից ավելի: Ձևականորեն անշարժ գույքը նշված չէ որպես նրանց սեփականություն, սակայն օգտագործման բուն փաստն արտացոլված է փաստաթղթերում:

Առկա են նաև տեխնիկական անհամապատասխանություններ: Օրինակ՝ Երևանի բնակարանի ձեռքբերման ամսաթիվը հայտարարագրի տարբեր մասերում նշված է տարբեր կերպ՝ 2019 թվականի փետրվարի 11 և 2019 թվականի նոյեմբերի 2:

Հայտարարագրերն իրենք իրենցով խախտումներ չեն ապացուցում: Սակայն 2021 թվականից հետո պաշտպանության նախարարի ֆինանսական կառուցվածքը զգալիորեն բարդացել է. խոշոր վարկերը, արտարժույթային խնայողությունները, թանկարժեք ծախսերը, բազմամիլիոնանոց նվերներն ու մասնավոր ընկերության հետ կապված փոխառությունը ձևավորել են իշխանության առանցքային ներկայացուցիչներից մեկի ծավալուն ֆինանսական պրոֆիլը:

Եվ որքան մեծանում էին գումարներն ու ֆինանսական գործառնությունները քանակը, այնքան քիչ էր Պապիկյանի կենսագրությունը հիշեցնում Ստեփանավանից սովորական պատմության ուսուցչի պատմություն:

Կապերն անշարժ գույքի և էլիտայի միջոցով

2022 թվականի ամռանը, արդեն իսկ լինելով պաշտպանության նախարար, Պապիկյանը 168 հազար դոլարով բնակարան է ձեռք բերել կառուցվող «Բյուրեղ» համալիրում (Երևան, Արշակունյաց պողոտա, 18/4): Գործարքը ֆինանսավորել է «ՀայԷկոնոմբանկը», որը պատկանում է իշխանական պատգամավոր Խաչատուր Սուքիասյանի (Գրգո) ընտանիքին: Համալիրի շինարարությունն իրականացնում է նախկին պատգամավոր Աշոտ Արսենյանի և նրա որդու՝ Վայոց ձորի մարզպետ Վահագն Արսենյանի ընկերությունը:

Պետական կառավարման համակարգում իր «առաջին քայլերը» Վահագն Արսենյանն արել է հենց Պապիկյանի օրոք: Նա նշանակվել է Ջերմուկի քաղաքապետի պաշտոնակատար՝ չնայած պետական կառույցներում աշխատանքային փորձի բացակայությանը:

Նկարում՝ Վահագն Արսենյանը

Ընդ որում, Արսենյանի անունն արդեն իսկ շրջանառվում էր քրեական պատմության մեջ: 2019 թվականին Քննչական կոմիտեն գործ էր հարուցել Վահագն Արսենյանի կողմից փաստաթղթեր կեղծելու կամ այլ խաբեության միջոցով զինվորական ծառայությունից խուսափելու փաստով: Արսենյանն ազատվել էր ծառայությունից առողջական վիճակի պատճառով, սակայն մի քանի ամիս անց քրեական հետապնդումը դադարեցվել էր, իսկ գործը՝ կարճվել:

Նույն՝ 2019 թվականին «Ջերմուկ Գրուպ» ընկերությունը հայտնվել էր այն կառույցների ցանկում, որոնք Երևանի քաղաքապետարանին ձյուն մաքրող մեքենաներ և աղբատարներ էին նվիրել:

Այնուամենայնիվ, այս պատմությունը որևէ կերպ չանդրադարձավ Արսենյանի կարիերայի վրա: Քաղաքապետի պաշտոնակատար նշանակվելուց երկու ամիս անց նա դարձավ Ջերմուկի քաղաքապետ, իսկ 2025 թվականի հոկտեմբերից՝ Վայոց ձորի մարզպետ:

Առանձին հարցեր հարուցեց նաև Պապիկյանի բնակարանի պատմությունը: Կադաստրի կոմիտեի տվյալների համաձայն՝ 2022

Թվականի հուլիսին Մուրեն Պապիկյանի և Արմինե Մուրադյանի անվամբ գրանցվել է կառուցվող շենքում 165 քառակուսի մետր մակերեսով բնակարանի գնման իրավունք: Գործարքի արժեքը կազմել է մոտ 69 միլիոն դրամ՝ շուրջ 168 հազար դոլար:

Մինևույն ժամանակ, մամուլի տվյալներով, համալիրում նմանատիպ բնակարանի շուկայական արժեքը կարող էր հասնել մինչև 412 հազար դոլարի: Ընդ որում, Պապիկյանը լրագրողական հարցմանն ուղղված իր պաշտոնական պատասխանում հրաժարվել է պարզաբանել նման շահավետ գործարքի հանգամանքները՝ առաջարկելով գների վերաբերյալ տվյալները ճշտել վաճառող ընկերությունից:

Հավելենք, որ «Բյուրեղ» էլիտար բնակելի համալիրում բնակարաններ ունեն նաև իշխանության այլ ներկայացուցիչներ, այդ թվում՝ Արայիկ Հարությունյանը, Լիլիթ Մակունցը, Տրդատ Սարգսյանը, «Քաղաքացիական պայմանագիր» խմբակցության պատգամավորներ և իշխող էլիտայի այլ ներկայացուցիչներ:

<https://yerkir.am/hy/article/2023/03/01/8560>

Սա արդեն սկսում էր հիշեցնել ոչ թե պարզապես էլիտար անշարժ գույքի շուկա, այլ հետհեղափոխական հայաստանյան իշխանության յուրօրինակ մի աշխարհագրություն:

Սուրեն Պապիկյանի ֆինանսական հաջողության պատմությունը

2018–2021 թվականներին, երբ Սուրեն Պապիկյանը ղեկավարում էր Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունը, ճանապարհաշինության համակարգում փոխվեց տեխնիկական հսկողության սխեման: Հենց այս ժամանակահատվածի հետ է հայկական մամուլը կապել նրա ֆինանսական հնարավորությունների կտրուկ աճը:

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

Առանցքային դարձավ կառավարության 2020 թվականի հունիսի 25-ի №1085-Ն որոշումը, որը նախարարությանը թույլ տվեց տեխնիկական հսկողության ծառայությունները գնել մեկ ընկերությունից՝ «Kocks Consult»-ից՝ առանց բաց մրցույթի, մեկ անձից գնման ընթացակարգով:

Գերմանիայի քաղաքացի Կարստեն Գրիգեի անվամբ գրանցված ընկերությունը ներգրավվեց 143,45 կմ միջպետական, հանրապետական և մարզային նշանակության ճանապարհների շինարարության վերահսկողության գործում:

Համաձայն հետաքննությունների՝ «Kocks Consult»-ը ստացել է շուրջ 4 միլիարդ դրամի պայմանագրեր, չնայած այն հանգամանքին, որ նրա հաստիքացուցակում պաշտոնապես գրանցված էր ընդամենը երկու աշխատակից՝ վարորդը և դիզայներ Սահակ Ալեքսանյանը:

<https://archive.yerevan.today/all/society/84757/papikyani-asfaltayin-karieran%e2%80%a4-4-mlrdanoc-patver-e-stacel-ynkeroutyoum,-orn-ouni-erkou-ashxataki>

Ընդ որում, ինչպես պնդում էին հրապարակումներում, շուրջ 410 միլիոն դրամը փոխանցվել էր «Ճանապարհային նախագիծ» ընկերությանը, որը փաստացի իրականացրել էր աշխատանքները: Մնացած ավելի քան 3,5 միլիարդ դրամի ճակատագիրը հրապարակայնորեն այդպես էլ չպարզաբանվեց:

«Ճանապարհային նախագիծ» ընկերության 88%-ը պատկանում էր Բագրատ Բաղայանին, ում ՉԼՄ-ները անվանում էին Պապիկյանի մտերիմ զինակիցը: Ընկերության ղեկավար դարձավ նախարարության նախկին աշխատակից Դավիթ Քարտաշյանը:

2021 թվականի ապրիլի 22-ին կառավարությունն ընդունեց ևս մեկ որոշում հոգուտ «Kocks Consult»-ի՝ նրա մասնակցությունը տարածելով նաև «Հյուսիս-Հարավ» մայրուղու ծրագրի վրա:

Ճանապարհային ծախսերի մեծածավալ ֆոնին այս գումարները հատկապես զգալի էին թվում: Հայաստանի 2020 թվականի բյուջեում «Ճանապարհային ցանցի բարելավում» հոդվածով նախատեսված էր 83,3 միլիարդ դրամ, իսկ 2021 թվականին՝ ավելի քան 66 միլիարդ դրամ:

Դեռևս 2019 թվականին Պապիկյանը տեխնիկական հսկողության դրույքաչափը սահմանել էր 5% մակարդակում: Այսպիսով, միայն 2020–2021 թվականների ընթացքում տեխնիկական վերահսկողության համար նախատեսված միջոցների ծավալը կարող էր հասնել 7,46 միլիարդ դրամի՝ այն ժամանակվա փոխարժեքով ավելի քան 14 միլիոն դոլարի:

Իշխանության քննադատները պնդում էին, որ ճանապարհային քաղաքականությունն օգտագործվում էր ոչ միայն ենթակառուցվածքների զարգացման, այլև որպես ֆինանսական հոսքերը դեպի համակարգին մոտ կանգնած կառույցներ վերաբաշխելու մեխանիզմ:

Հենց այս ժամանակահատվածում մամուլում ավելի ու ավելի հաճախ սկսեցին հայտնվել հրապարակումներ Սուրեն Պապիկյանի ֆինանսական հնարավորությունների կտրուկ աճի մասին՝ դեռևս նրա պաշտպանության նախարար նշանակվելուց առաջ:

Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունը հրապարակումներից հետո հանդես եկավ հերքումներով ու պարզաբանումներով: Այնուամենայնիվ, պայմանագրերի բաշխման սխեմայի, միջոցների ծավալների և փոխկապակցված ընկերությունների դերի վերաբերյալ հարցերը հանրային դաշտում այդպես էլ մնացին չփարատված:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

Շրջանակ Է 2019 թվականի դեկտեմբերի 6-ին

Շրջանակ Է 2020 թվականի դեկտեմբերի 10-ին

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2020 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՄԱՍԻՆ

Մրցարարի դասիչը	Մրցարի անվանումը	Գումարը (հազար դրամ)
1041	Մեծ նվաճումների սպորտ	2,342,071.4
1042	Բաղիո և հեռուստատեսության հեռարձակում	7,520,042.9
1043	Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության էլիտիստիկայի և շուկայի զարգացման ծրագիր	3,009,736.4
1045	Նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթություն	12,645,205.0
1047	<< Մրտիցի մարզում տարածքային պետական կառավարում	634,971.0
1049	Զանապուխտի ցանցի բարելավում	83,308,242.7
1050	Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության ոլորտում մասնագետների պատրաստում և վերապատրաստում	69,660.8
1051	<< Վայոց ձորի մարզում տարածքային պետական կառավարում	482,893.8
1052	Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցում	330,585.8
1053	Առողջապահության համակարգի արդիականացման և արդյունավետության բարձրացման ծրագիր	3,038,874.3
1054	Միջուկային և ճառագայթային անվտանգության կարգավորում	320,709.0
1055	<< Տավուշի մարզում տարածքային պետական կառավարում	605,658.9
1056	Կիննաստղաբաշխի ծրագիր	842,017.1
1057	Արդարադատության ոլորտում թաղանթաբանության մշակում՝ ծրագրերի համակարգում՝ խորհրդակցության և մոնիտորինգի	1,790,369.8
1058	Էլիտիստիկ ոլորտում պետական թաղանթաբանության մշակում՝ ծրագրերի համակարգում և մոնիտորինգ	2,394,437.3
1059	Բուսաբուծության խթանում և րույսերի պաշտպանություն	515,387.2
1060	Մարդու իրավունքների պաշտպանություն	515,412.3
1061	Արտաքին գործերի ոլորտում Կառավարության թաղանթաբանության մշակում և իրականացում	1,992,347.0
1062	<< հատուկ բնչական ծառայություններ	737,869.9
1064	Հանրային ծառայությունների ոլորտի կարգավորում	842,907.7

Մրցարարի դասիչը	Մրցարարի անվանումը	Գումարը
12001	Մրցարձան անվանումը՝	323,952.2
	«Կրթություն և զարգացման ներդրման բանկի արևմտահայկեր Վերականգնողական կառավարման» դրամաշրջանի ծրագիր	
	Մրցարձան ներառվածները	
	Կրթության ներառվածները համակարգի բարելավում և նոր աղբյուրների ստեղծում	
	Մրցարձանի փետուրը	
	Տրամաբանական փետուրը	
	Մրցարձան անվանումը՝	123,793.3
12002	«Կրթություն և զարգացման ներդրման բանկի արևմտահայկեր «Կրթություն և զարգացման ներդրման բանկի արևմտահայկեր համալսարանի» դրամաշրջանի ծրագիր	
	Մրցարձան ներառվածները	
	Կրթության ներառվածները համակարգի բարելավում և նոր աղբյուրների ստեղծում	
	Մրցարձանի փետուրը	
	Տրամաբանական փետուրը	
	Մրցարձան անվանումը՝	709,419.1
3200		
4	«Կրթություն և զարգացման ներդրման բանկի արևմտահայկեր «Կրթություն և զարգացման ներդրման բանկի արևմտահայկեր համալսարանի» դրամաշրջանի ծրագիր	
	Մրցարձան ներառվածները	
	Կրթության ներառվածները համակարգի բարելավում և նոր աղբյուրների ստեղծում	
	Մրցարձանի փետուրը	
	Տրամաբանական փետուրը	
	Մրցարձան անվանումը՝	2,044,747.8
3200		
6	Նվաճողական փետուրը հարևանական ներդրման գործիքի արևմտահայկեր իրականացումը՝ Երևանի կրթության ներդրման բանկի արևմտահայկեր համալսարանի դրամաշրջանի ծրագիր	
	Մրցարձան ներառվածները	
	Կրթության ներառվածները համակարգի բարելավում և նոր աղբյուրների ստեղծում	
	Մրցարձանի փետուրը	
	Տրամաբանական փետուրը	
	Մրցարձան անվանումը՝	511,186.9
3200		
	Այնպես ներդրման ներդրման գործիքի արևմտահայկեր իրականացումը՝ Երևանի կրթության ներդրման բանկի արևմտահայկեր համալսարանի դրամաշրջանի ծրագիր	
	Մրցարձան ներառվածները	
	Կրթության ներառվածները համակարգի բարելավում և նոր աղբյուրների ստեղծում	
	Մրցարձանի փետուրը	
	Տրամաբանական փետուրը	
	Մրցարձան անվանումը՝	66,013,586.2
1049	Զանապուխտի ցանցի բարելավում	
	Մրցարձան ներառվածները	
	Զանապուխտի ցանցի բարելավում և անվտանգ երթևեկության ապահովում	
	Մրցարձանի փետուրը	
	Տրամաբանական փետուրը	
	Մրցարձան անվանումը՝	
	Զանապուխտի ցանցի բարելավում և անվտանգ երթևեկության ապահովում	
	Մրցարձանի փետուրը	
	Տրամաբանական փետուրը	
	Մրցարձան անվանումը՝	
	Զանապուխտի ցանցի բարելավում և անվտանգ երթևեկության ապահովում	
	Մրցարձանի փետուրը	
	Տրամաբանական փետուրը	

Հանրապետության ազգային նախաձեռնություն

Համարը N 1085-Ն Տիպը Որոշում Սկզբնաղբյուրը ՀՀՊՏ 2020.06.30/72(1627) Հոդ.913 Ընդունող մարմինը ՀՀ կառավարություն Ստորագրող մարմինը ՀՀ վարչապետ Վավերացնող մարմինը Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը 01.07.2020	Տեսակը Հիմնական Կարգավիճակը Գործում է Ընդունման վայրը Երևան Ընդունման ամսաթիվը 25.06.2020 Ստորագրման ամսաթիվը 29.06.2020 Վավերացման ամսաթիվը Ուժը կորցնելու ամսաթիվը

- Կապեր այլ փաստաթղթերի հետ
- Փոփոխողներ և ինկորպորացիաներ

ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՀՀ 2020 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՑՈՒՋԵՆՈՒՄ ՎԵՐԱԲԱՇԽՈՒՄ, ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2019 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 26-Ի N 1919-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՈՒ ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2020 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 21-Ի N 827-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՈՒ ՄԵԿ ԱՆՁԻՑ ԳԼՄԱՆ ԸԼԹԱՑԱԿԱՐԳՈՎ ԳԼՄԱՆ ԳՈՐԾԸԼԹԱՑ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

25 հունիսի 2020 թվականի N 1085-Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2020 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՑՈՒՋԵՆՈՒՄ ՎԵՐԱԲԱՇԽՈՒՄ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2019 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 26-Ի N 1919-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2020 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 21-Ի N 827-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՈՒ ՄԵԿ ԱՆՁԻՑ ԳԼՄԱՆ ԸԼԹԱՑԱԿԱՐԳՈՎ ԳԼՄԱՆ ԳՈՐԾԸԼԹԱՑ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հիմք ընդունելով «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2017 թվականի մայիսի 4-ի N 526-Ն որոշման 1-ին կետով հաստատված գնումների գործընթացի կազմակերպման կարգի 23-րդ կետի 5-րդ ենթակետի «բ» պարբերության պահանջները՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը որոշում է.

1. «Հայաստանի Հանրապետության 2020 թվականի պետական բյուջեի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի N 1 հավելվածի NN 2 և 3 աղյուսակներում կատարել վերաբաշխում և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2019 թվականի դեկտեմբերի 26-ի «Հայաստանի Հանրապետության 2020 թվականի պետական բյուջեի կատարման ապահովող միջոցառումների մասին» N 1919-Ն որոշման NN 3, 4, 5, 9, 9.1 և 10 հավելվածներում կատարել փոփոխություններ և լրացումներ՝ համաձայն NN 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 և 8 հավելվածների:
2. Անհետաձգելի համարել սույն որոշման N 9 հավելվածում նշված ավտոմոբիլային ճանապարհների շինարարական աշխատանքների նկատմամբ տեխնիկական հսկողության ծառայությունների գնման կարիքը:
3. Թույլատրել Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությանը սույն որոշման 2-րդ կետում նշված տեխնիկական հսկողության ծառայությունները ձեռք բերել «Կորս Բոնասայթ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունից՝ մեկ անձից գնման ընթացակարգով:
4. Սահմանել, որ սույն որոշման 2-րդ կետում նշված ավտոմոբիլային ճանապարհների և տրանսպորտային օբյեկտների շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության ծառայություններ մատուցող ընկերությունը պարտավոր է որակավորման ապահովման փոխարեն ներկայացնել մասնագիտական պատասխանատվության ապահովագրություն պայմանագրի արժեքի չափով, իսկ մասնագիտական ապահովագրության արաջադրվող պահանջները և պայմանները սահմանվում են տեխնիկական հսկողություն իրականացնող կազմակերպության հետ կնքվելիք պայմանագրով:

Ց Ա Ն Կ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2020 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵՆՎՊՆԱՏԵՍՎԱԾ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՎՏՈՃԱՆԱՊԱՐԶՆԵՐԻ ԵՎ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱՆՈՐՈՎՈՒՄ ԾՐԱԳՐԻ ԵՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ՝ **ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ՀՍԿՎՈՂ ԱՎՏՈՍՈՐԻԱՅԻՆ ՃԱՆԱՊԱՐԶՆԵՐԻ**

NN ը/Վ	Օբյեկտի անվանումը	Երկարությունը (կմ)	Տարածաշրջան/մարզ
1	2	3	4
	2020 Պետական բյուջե	143.45	
1.	Միջպետական նշանակության ավտոճանապարհներ, այդ թվում	54.23	
1.1.	Մ-2, Երևան-Երասխ-Գորիս-Մեղրի-Իրանի սահման	11.5	
	կմ167+600-կմ174+100 հատվածի հիմնանորոգում	6.5	Սյունիք
	կմ265+000-կմ270+000 հատվածի հիմնանորոգում	5	Սյունիք
1.2.	Մ- 3, Թուրքիայի սահման-Մարգարա-Վանաձոր-Տաշիր-Վրաստանի սահման	7.7	
	կմ45+300-կմ53+000 հատվածի հիմնանորոգում	7.7	Արագածոտն
1.3.	Մ-4, Երևան-Սևան-Իջևան-Աղբբեջանի սահման	0.26	
	Մետաղական արգելափակոցների տեղադրում 15 կմ երկարությամբ		Կոտայք Գեղարքունիք Տավուշ
	կմ 96+176-կմ 96+433 (օղակաձև մաս) հատվածի հիմնանորոգման աշխատանքներ	0.26	Տավուշ

Պռոշյանի կոնյակի գործարան

Նախարար եղած ժամանակ Պապիկյանն ակտիվորեն հանդիպում էր ակոնոլոգիային արդյունաբերության ներկայացուցիչների հետ, իսկ ավելի ուշ՝ արդեն փոխվարչապետի կարգավիճակում, համակարգում էր խաղողի մթերման հարցերը:

Պաշտոնապես իշխանությունները հայտարարում էին ֆերմերներին աջակցելու և խաղողի նվազագույն մթերման գինը 130 դրամի մակարդակում սահմանելու մասին:

Սակայն ավելի ուշ ֆերմերները բողոքի ակցիաներ կազմակերպեցին՝ իշխանություններին և «Պռոշյանի կոնյակի գործարանին» մեղադրելով խաբեության մեջ: Նրանց խոսքերով՝ Պապիկյանի միջամտությունից հետո մթերման գները նվազել էին շուրջ 20%-ով:

Մի քանի ամիս անց ՉԼՄ-ներում տեղեկություն հայտնվեց, որ խոշոր բիզնեսի ներկայացուցիչները, այդ թվում՝ ակոնոլոգիային ոլորտի հետ կապված, ներկա են եղել նաև Պապիկյանի հարսանիքին:

Ընդհանուր առմամբ, Պապիկյանին հաճախ էին մեղադրում խոշոր բիզնեսի հովանավորչության մեջ՝ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարի պաշտոնավարման ժամանակահատվածում:

Այս ֆոնին ուշադրություն գրավեց նաև այն փաստը, որ 2021 թվականին «Պոռչյանի կոնյակի գործարանը» էկոնոմիկայի նախարարությունից ստացել էր 31,1 միլիոն դրամի դրամաշնորհ:

միջոցներով											
Վրացական սոցիալական ծառայություն	ԼՂ 2-27 313-2025	ԿՈՆՑԵՑԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐ ՍՊԸ	03302375	05/05/2025	ՂՄ	դրամաշնորհային ծրագրեր	627750	627750	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)
Միանական սոցիալական ծառայություն	ԼՂ 2-31 313-2025	«ՊՈՐՇՅԱՆԻ ԿՈՆՑԵՑԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐ ՍՊԸ	03302375	13/05/2025	ՂՄ	դրամաշնորհային ծրագրեր	627750	627750	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)
Միանական սոցիալական ծառայություն	ԼՂ 2-26 313-2025	«ՊՈՐՇՅԱՆԻ ԿՈՆՑԵՑԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐ ՍՊԸ	03302375	05/05/2025	ՂՄ	դրամաշնորհային ծրագրեր	627750	627750	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)
Միանական սոցիալական ծառայություն	ԼՂ 2-25 313-2025	«ՊՈՐՇՅԱՆԻ ԿՈՆՑԵՑԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐ ՍՊԸ	03302375	05/05/2025	ՂՄ	դրամաշնորհային ծրագրեր	627750	627750	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)
ԶԳ Ազգային ժողով	ԶԳ ԱԾ ՄԱՄԳԲ-26/2	«ՊՈՐՇՅԱՆԻ ԿՈՆՑԵՑԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐ ՍՊԸ	03302375	10/02/2026	ՄԱ	Պաշտոնական պատվիրակությունների ընդունելության / արտասահմանյան այցելությունների կազմակերպման համար հուշանվերների ձեռքբերում	1622216	1622216	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)
ԶԳ էկոնոմիկայի նախարարություն	72-21	Պոռչյանի կոնյակի գործարան ՍՊԸ	03302375	18/03/2021	ՂՄ	Դրամաշնորհ	31100000	65100000	34000000	Բեռնել (7)	Բեռնել (0)

<http://vdzor.mtad.am/structure/bio/678/>

<https://armeniatoday.am/politics-ru/588721/>

<https://fip.am/ru/35658>

<https://news.am/hy/news/648307>

<https://armeniatoday.am/economica/360320/>

<https://news.am/ru/video/683473>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=975102381281432&set=a.414294680695541>

Ազգակցական կապեր և «եկամտաբեր պաշտոններ»

2022 թվականի նոյեմբերի 10-ին ԶԼՄ-ները հայտնեցին պաշտպանության նախարար Սուրեն Պապիկյանի կնոջ եղբոր՝ Արմեն Մուրադյանի՝ «Հայփոստ» ընկերության տնօրենի՝ լոգիստիկայի գծով խորհրդականի պաշտոնում նշանակվելու մասին:

<https://am.sputniknews.ru/20221110/brat-zheny-ministra-oborony-armenii-poluchil-khlebnuyu-dolzhnost---smi-51097059.html>

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

Նշանակումը հարցեր առաջացրեց նոր խորհրդականի կենսագրության պատճառով: Մինչ այդ Մուրադյանն աշխատել էր որպես առաքիչ «Coca-Cola» ընկերությունում, իսկ հետո մի քանի ամիս գրանցված էր եղել որպես գործազուրկ:

Չնայած համապատասխան մասնագիտական կրթության և լոգիստիկայի ոլորտում փորձի բացակայությանը՝ նա ստացավ բարձր վարձատրվող պաշտոն: Լրատվամիջոցների տվյալներով՝ նշանակման համար փաստաթղթերում որոշակի տվյալներ են փոփոխվել, որպեսզի թեկնածուն ձևականորեն համապատասխանի պահանջներին:

Հրապարակումներից հետո լրագրողները պարզաբանումներ խնդրեցին «Հայփոստից», սակայն ընկերությունը հրաժարվեց մեկնաբանել իրավիճակը՝ հղում անելով անձնական տվյալների գաղտնիությանը:

Ազգականներ, տենդերներ և պայմանագրեր

2023 թվականի հուլիսին Լոռի Բերդ համայնքում Բովաձոր, Կողես, Լեջան, Յաղդան և Ուռուտ գյուղերի համայնքային կենտրոնների վերակառուցման և բարեկարգման պետական պատվերը ստացավ Մուրեն Պապիկյանի ազգականների հետ կապված ընկերությունը:

<https://hetq.am/hy/article/172435>

Մրցույթի հաղթող է դարձել «Լոռշին» ՍՊԸ-ն, որը գրանցվել էր մրցույթից ընդամենը կես տարի առաջ՝ 2023 թվականի հունվարին: Ընդ որում, ընկերությունը եղել է գնային առաջարկ ներկայացրած միակ մասնակիցը:

Նկարում՝ Վահագն և Վահրամ Պապիկյանները

«Լոռշին» ընկերության սեփականատերը Վահագն Պապիկյանն է՝ Լոռի Բերդ համայնքի ղեկավարի առաջին տեղակալ և կուսակցության տարածքային խորհրդի նախագահ Վահրամ Պապիկյանի եղբայրը: Երկուսն էլ Սուրեն Պապիկյանի ազգականներն են:

21,3 միլիոն դրամի պայմանագիրը ստորագրվել է 2023 թվականի օգոստոսի 1-ին: Ավելի ուշ պայմանագրի պայմանները երկու անգամ փոփոխվել են հոգուտ կապալառուի. Սկզբում ճշգրտվել է վճարումների ժամանակացույցը, այնուհետև մեկ ամսով երկարացվել են աշխատանքների կատարման ժամկետները:

Համայնքի ղեկավար Արայիկ Ներսիսյանը հերքել է շահերի բախման վերաբերյալ մեղադրանքները՝ հայտարարելով, թե ազգակցական կապերը չեն ազդել մրցույթի արդյունքների վրա, քանի որ Վահագն Պապիկյանն իբր չի շփվում պաշտոնյա եղբոր հետ:

Նախարարի շրջապատը. խորհրդականներ, օգնականներ և կադրային հարցեր

Սուրեն Պապիկյանի՝ պաշտպանության նախարարություն տեղափոխվելուց հետո գերատեսչությունում սկսեցին հայտնվել նրա նախկին գործընկերներն ու նախկին թիմի ներկայացուցիչները: Հարցեր էին առաջացնում ոչ միայն հնարավոր կորուպցիոն ռիսկերը, այլև առանձին նշանակումների մասնագիտական հիմնավորվածությունը:

Հետպատերազմյան ճգնաժամի և բանակի բարեփոխման մասին իշխանությունների մշտական հայտարարությունների ֆոնին նման կադրային որոշումները պարբերաբար դառնում էին հանրային քննադատության առարկա՝ նախևառաջ պաշտպանական համակարգում որակավորման և պատասխանատվության մակարդակին համապատասխանության տեսանկյունից:

Արդյունքում, պաշտպանության նախարարության շուրջ աստիճանաբար սկսեց ձևավորվել հետհեղափոխական Հայաստանի համար սովորական դարձած մոդելը. առանցքային դիրքերը ավելի ու ավելի հաճախ զբաղեցնում էին ոչ թե համակարգի մասնագետները, այլ իշխանության անձնական և քաղաքական շրջապատի մարդիկ:

Ամենաշատ քննարկվող խորհրդականներից մեկը դարձավ Արագածոտնի նախկին մարզպետ Ռազմիկ Պետրոսյանը: Նա մարզպետի պաշտոնը զբաղեցրել է 2021 թվականի հոկտեմբերից մինչև 2022 թվականի հունվարը, իսկ նախկինում եղել է մարզպետի տեղակալ: 1990-ականներին Պետրոսյանը մասնակցել է Արցախյան պատերազմին «Ապարան» կամավորական ջոկատի կազմում և ծառայել է ՀՀ զինված ուժերում որպես հատուկ գնդի վաշտի հրամանատարի տեղակալ:

Նկարում՝ Ռազմիկ Պետրոսյանը

Այնուամենայնիվ, նրա նշանակումն ուղեկցվեց կրթության շուրջ ծագած սկանդալով: Ավելի վաղ հայկական լրատվամիջոցները գրում էին, որ Պետրոսյանը զրկվել է մարզպետի պաշտոնից դիպլոմի հետ կապված խնդիրների և որակավորման պահանջներին չհամապատասխանելու

պատճառով: Հարցեր էին առաջացնում նաև ենթադրյալ բարձրագույն զինվորական կրթության մասին տվյալները, որոնք, մամուլի տեղեկություններով, կարող էին սահմանափակված լինել միայն պրոֆիլային դասընթացներով:

Մեծ արձագանք առաջացրեց նաև Սյունիքի նախկին մարզպետ Մելիքսեր Պողոսյանի՝ խորհրդականի պաշտոնում նշանակումը: Իշխանության համակարգում նրա հայտնվելուց գրեթե անմիջապես հետո ՉԼՄ-ները սկսեցին նյութեր հրապարակել դիպլոմի հետ կապված հնարավոր խնդիրների մասին: Մասնավորապես, ուշադրություն էր դարձվում այն փաստին, որ նրա կենսագրության մեջ նշված բուհը լիցենզիա է ստացել միայն ուսումնառության ենթադրյալ ավարտից հետո:

Նկարում՝ Մելիքսեր Պողոսյանը

Լրացուցիչ հարցեր էր առաջացնում նաև խորհրդականների ապարատի մի մասի փակ լինելը: Նախարարի վեց խորհրդականներից երկուսի՝ Դավիթ Աղաբալյանի և Դավիթ Ղազարյանի մասին բաց աղբյուրներում տեղեկատվությունը գրեթե բացակայում է: Աղաբալյանը նշանակվել էր 2022 թվականին, իսկ Ղազարյանը համակարգում աշխատում էր դեռևս մինչև պաշտպանության նախարարություն Պապիկյանի գալը:

Ոչ պակաս քննարկվող դարձան կադրային որոշումները նախարարի օգնականների վերաբերյալ: Արդեն 2021 թվականի դեկտեմբերի 13-ին՝ Պապիկյանի պաշտպանության նախարար նշանակվելուց հազիվ մեկ ամիս անց, նրա օգնական դարձավ 1999 թվականին ծնված Մանե Մարկոսյանը, ով նախկինում աշխատել էր որպես Պապիկյանի ռեֆերենտ:

Մանե Մարկոսյանը կրթությամբ իրավաբան է:

<https://www.ysu.am/user/3289>

Դատելով նրա գիտական հրապարակումներից և մասնագիտական ուղղվածությունից՝ նրա գործունեության հիմնական ոլորտներն են եղել ընդերքօգտագործումն ու բնական ռեսուրսների իրավունքը: Ոլորտներ, որոնք ուղղակիորեն կապված չեն պաշտպանական համակարգի հետ:

Նախկին աշխատակիցներ, բիզնես կապեր և քրեական գործեր

Մանե Մարկոսյանի՝ նախարարի օգնական նշանակվելուց մեկ օր անց՝ 2021 թվականի դեկտեմբերի 14-ին, Սուրեն Պապիկյանն իր օգնական նշանակեց Վահե Մակունցին՝ ԱՄՆ-ում ՀՀ դեսպան Լիլիթ Մակունցի եղբորը: Նախկինում Մակունցն արդեն աշխատել էր Պապիկյանի հետ՝ վերջինիս փոխվարչապետության շրջանում:

Հատկանշական է, որ նախարարի երկու օգնականներին միավորում էր ոչ միայն ինքը՝ Պապիկյանը, այլև հետաքրքրվածությունը ընդերքօգտագործման ոլորտի հանդեպ: Եթե Մարկոսյանը

Հանրային Կառավարման Կենտրոնի Կազմակերպչական Կենտրոն

մասնագիտացած էր իրավական ասպեկտներում, ապա Մակունցը շուտով կապվեց արդեն արդյունահանող բիզնեսի գործնական կողմի հետ:

Նախարարի օգնական նշանակվելուց հազիվ մեկ տարի անց Մակունցը լքեց պաշտոնը և 2023 թվականից ընդգրկվեց միանգամից մի քանի ընկերություններում, որոնք զբաղվում էին Արմավիրի մարզում ավազի արդյունահանմամբ և վաճառքով:

Այդ ընկերություններից մեկը՝ «Իքս Մայնինգ» ՍՊԸ-ն, ավազի արդյունահանման թույլտվություն էր ստացել աշխատանքները սկսելուց ընդամենը երկու ամիս առաջ: Ընդ որում, ինչպես հաղորդվում էր, դեռևս հունվարից ընկերությունը պարբերաբար զբաղվել էր ապօրինի արդյունահանմամբ, ինչի մասին վկայում էին վարչական վարույթները: Վահե Մակունցի գալուց հետո վերջին վարույթը կարճվեց:

«Իքս Մայնինգ» ՍՊԸ-ն հիմնադրվել էր 2022 թվականի մայիսի 4-ին Հարություն Ոսկանյանի՝ Գորիս համայնքի նախկին ղեկավար Նելսոն Ոսկանյանի որդու կողմից: Ավելի ուշ Ոսկանյանը դուրս եկավ ընկերությունից:

Ներկայումս ընկերության 56,6%-ը պատկանում է Վահե Մակունցին, իսկ ևս 43,4%-ը՝ Տիգրան Մեղրակյանին: Վերջինս Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի անդամ Կարեն Մեղրակյանի հայրն է, ում կինը Բարձրագույն դատական խորհրդի նախկին պաշտոնակատար Գագիկ Ջհանգիրյանի դուստրն է:

Նկարում՝ Լիլիթ Մակունցը, Սուրեն Պապիկյանը, Վահե Մակունցը

Մակունցին և Սեդրակյանին նույն մասնաբաժիններով պատկանում է նաև «Սանդինգ Մայնինգ» ՍՊԸ-ն: Ընկերությունը 2022 թվականին հիմնադրել է Գայանե Դումանյանը՝ Առողջապահության նախկին նախարար Դերենիկ Դումանյանի քույրը: Արդեն 2023 թվականի ապրիլին նա դուրս է եկել բիզնեսից, և նրա տեղը զբաղեցրել են Մակունցն ու Սեդրակյանը:

Մեկ այլ ընկերություն, որտեղ Վահե Մակունցը դարձել է համասեփականատեր, «Վոլֆ Մայնինգ» ՍՊԸ-ն է: Ի սկզբանե սեփականատերերի թվում նշվում էին ՌԴ քաղաքացի Լեոնիդ Եդիազարյանը, Առևտրի և տնտեսական զարգացման նախկին փոխնախարար Կարեն Սարգսյանը և Տիգրան Սեդրակյանը: 2023 թվականի հունվարին նրանց է միացել նաև Մակունցը:

Բացի այդ, ավագի արդյունահանմամբ է զբաղվել նաև «Ֆերստ Բոնսթրաքշն Քամփնի» ՍՊԸ-ն: Սեփականատերերի մի շարք փոփոխություններից հետո ընկերությունը ի վերջո նույնպես անցել է Վահե Մակունցի և նրա գործընկերների վերահսկողության տակ:

Առանձին հարցեր էին առաջանում նաև Պապիկյանի շրջապատի այլ ներկայացուցիչների շուրջ:

Այսպես, նախարարի նախկին խորհրդական Արշակ Օրդուխանյանի դեմ քրեական գործ է հարուցվել հանցավոր համագործակցություն ստեղծելու, առանձնապես խոշոր չափերով համակարգչային տվյալներ հափշտակելու և կեղծ փաստաթղթերի օգտագործմամբ ապօրինի միգրացիա կազմակերպելու հողվածներով: Datalex-ի տվյալներով՝ գործը դատարան է հանձնվել 2024 թվականի մայիսին, ինքը՝ Օրդուխանյանը, գտնվում է կալանքի տակ:

Պապիկյանի մեկ այլ նախկին խորհրդական՝ գեներալ-մայոր Արտակ Տոնոյանը, լքել է պաշտոնը իր որդու՝ Արտաշես Տոնոյանի ձերբակալությունից հետո, որը կասկածվում է 24-ամյա Մամիկոն Դ.-ի սպանության գործով: Քննությունը պնդում է, որ սպանությունը տեղի է ունեցել քրեական հեղինակություն Ռուստամ Ստեփանյանի տան մոտ, որը հայտնի է «Չաղ Ռուստամ» մականունով:

Չուգահեռաբար, Չինվորական դատախազությունը Հակակոռուպցիոն դատարան հայց է ներկայացրել Արտակ Տոնոյանի դեմ՝ պետությանը պատճառված վնասի փոխհատուցման պահանջով:

Սկանդալները շոշափել են նաև Էջմիածնի նախկին քաղաքապետ Դիանա Գասպարյանին, ում ՉԼՄ-ները նույնպես կապում էին Պապիկյանի մերձավոր շրջապատի հետ: Ավելի վաղ համանցում հայտնվել էր մի ձայնագրություն, որտեղ Գասպարյանը քննադատում էր Նիկոլ Փաշինյանին և հայտարարում, որ վարչապետը «պետք է հեռանա հանուն երկրի»: Հետագայում նրա անունը հայտնվեց արդեն կորուպցիոն հետաքննության կենտրոնում, որը կապված էր համայնքային հողերի հետ կապված ենթադրյալ մեքենայությունների, շահերի բախման և փոխկապակցված անձանց հետ քաղաքապետարանի կնքած պայմանագրերի հետ:

Նկարում՝ Դիանա Գասպարյանը և Մուրեն Պասիկյանը:

Նախկին աշխատակիցների ծանոթությունները, կապերը կամ հետագա գործունեությունը չեն ապացուցում Պասիկյանի առնչությունը հնարավոր խախտումներին: Այնուամենայնիվ, նրա շրջապատի, արդյունահանող բիզնեսի, քրեական գործերի և միևնույն ազգանունների միջև պարբերաբար կրկնվող հատումները ձևավորում են հարցերի կայուն շրջանակ՝ ուղղված համակարգի ներսում վարվող կադրային քաղաքականությանը:

Եվ որքան ավելի էր ընդլայնվում այդ շրջանակը, այնքան պաշտպանության նախարարությունը սկսում էր ավելի շատ հիշեցնել ոչ թե փակ պրոֆեսիոնալ կառույց, այլ անձնական կապերի, լոյալության և փոխադարձ պարտավորությունների հին մոդելի շարունակություն:

<https://168.am/2022/02/14/1652912.html>

https://www.4rd.am/news/togheq_hangist_ashxati_ayd_aghjiky/2022-01-11-6965

<https://168.am/2022/05/19/1706273.html>

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

<https://armeniatoday.am/politics-ru/433972/>

<https://hetq.am/ru/article/158667>

<https://www.ysu.am/user/3289>

<https://am.sputniknews.ru/20250812/arestovan-chlen-partii-gd-i-eks-sovetnik-surena-papikyana-92218426.html>

<https://golosarmenii.am/%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%8B-%D0%BC%D0%BE-%D1%82%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D1%8F%D0%BD-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D0%BB-%D0%B2-%D0%BE%D1%82%D1%81%D1%82%D0%B0/>

<https://hraparak.am/am/post/d1be320b25d0eab790294906cf54dd58>

<https://news.am/ru/news/648708>

ՊՆ պետական գնումները. խոշոր պայմանագրեր, մատակարարներ և քրեական գործեր

Սուրեն Պապիկյանի պաշտոնավարմամբ պայմանավորված՝ ընդդիմությունն ու ՉԼՄ-ները ավելի ու ավելի հաճախ էին ուշադրություն հրավիրում պաշտպանության նախարարության կողմից մեկ անձից կատարվող գնումների ծավալների աճին՝ առանց լիարժեք մրցութային ընթացակարգի: Իշխանությունները դա բացատրում էին 2020 թվականի պատերազմից հետո բանակի հրատապ վերազինման անհրաժեշտությամբ:

Այնուամենայնիվ, քննադատները նշում էին, որ այդ մեխանիզմը սկսեց կիրառվել ոչ միայն սպառազինության և հատուկ տեխնիկայի գնումների, այլև ապրանքների ու ծառայությունների շատ ավելի լայն շրջանակի համար: Այս ֆոնին ավելի հաճախ էին հնչում հարցեր կորուպցիոն ռիսկերի, «ատկատների» պրակտիկայի հնարավոր վերադարձի և իշխանական համակարգի հետ սերտորեն կապված կապալառուների ի հայտ գալու վերաբերյալ:

2024 թվականի հունվարի 25-ին Հայաստանի կառավարությունը փաստացի փակեց պաշտպանության նախարարության գնումների

վերաբերյալ տեղեկատվության զգալի մասը: Գործադիրի որոշման համաձայն՝ պետական գաղտնիք սկսեցին համարվել:

ՊՆ գնումների պլանները,

գնման հայտերը,

տեխնիկական բնութագրերը,

ռազմական նշանակության արտադրանքի գնումների կազմակերպման բուն գործընթացը,

պաշտպանական ոլորտի համար սպառազինություն, ծառայություններ և աշխատանքներ մատակարարող ընկերությունների մասին տվյալները:

Ձևականորեն որոշումը բացատրվում էր ազգային անվտանգության խնդիրներով: Սակայն գործնականում սա է՛լ ավելի սահմանափակեց պաշտպանական բյուջեի ծախսերի նկատմամբ հանրային վերահսկողության հնարավորությունները

<https://eadaaily.com/ru/news/2024/01/25/armeniya-otnesla-k-gostayne-plan-zakupok-vooruzheniy>

Չնայած համակարգի փակ լինելուն՝ առանձին քրեական գործեր այնուամենայնիվ պարբերաբար հանրայնացվում են:

Այսպես, 2025 թվականի մայիսի 5-ին հայտնի դարձավ յոթ անձի, այդ թվում՝ պաշտպանության նախարարության պաշտոնատար անձանց և ընկերությունների ղեկավարների վերաբերյալ գործը դատարան հանձնելու մասին: Քննությունը պնդում է, որ նախարարության պաշտոնյաները զորամասերից մեկում շինարարական պայմանագրերի իրականացման ընթացքում ստացել են առանձնապես խոշոր չափերով կաշառքներ և չարաշահել իրենց լիազորությունները:

Ըստ քննության վարկածի՝ կապալառուն նախագծով նախատեսվածի փոխարեն օգտագործել է էժանագին նյութեր, իսկ կատարողական հնարովի ակտերը ձևակերպվել են տեխնիկական հսկողություն իրականացնող կազմակերպության աջակցությամբ: ՊՆ բյուջեին հասցված վնասը գնահատվել է ավելի քան 81 միլիոն դրամ:

Քննությունը նաև պնդում է, որ նախարարության պաշտոնյաները կաշառք են ստացել չավարտված կամ անորակ աշխատանքներն ընդունելու համար: Մեկ դրվագով խոսքը գնում էր 10 միլիոն դրամի, իսկ մեկ այլ դրվագով՝ 2,1

միլիոն դրամի մասին, որոնք վճարվել են պայմանագրի կատարման ընթացքում թույլ տրված խախտումներն անտեսելու համար:

Բացի այդ, ըստ քննության վարկածի, կապալառու ընկերությունների ներկայացուցիչները կարող էին միջամտել նաև բուն մրցութային ընթացակարգին: Նշվում է, որ ապօրինի վարձատրություն է փոխանցվել ՊՆ նախկին աշխատակցին՝ գնումների գործընթացում հաղթանակն ապահովելու համար, ինչը վնաս է հասցրել մրցութի մյուս մասնակիցներին:

Մեղադրյալներին առաջադրվել են մեղադրանքներ առանձնապես խոշոր չափերով հափշտակության, կաշառք ստանալու և տալու, պաշտոնեական լիազորությունները չարաշահելու և այլ հանցագործությունների հողվածներով: Գործը քննվում է Հայաստանի Հակակոռուպցիոն դատարանում:

<https://www.anticorruption.am/ru/post/dolzhostnye-litsa-minoborony-poluchali-vzyatki-v-osobo-krupnykh-razmerakh-ot-direktorov-ooo-i-zloupotreblyali-svoimi-dolzhostnymi-polnomochiyami-ugolovnoe-proizvodstvo-v-otnoshenii-7-chelovek-nakhoditsya-v-sude>

Պաշտպանական գնումների՝ գնալով ավելի մեծ փակվածության ֆոնին նմանատիպ գործերը միայն ուժգնացնում էին հարցերը պաշտպանության նախարարության ներսում պայմանագրերի բաշխման համակարգի վերաբերյալ: Հատկապես այն պայմաններում, երբ հասարակությունն այլևս չի կարող տեսնել ո՛չ բուն տեղերները, ո՛չ մատակարարներին, ո՛չ էլ աշխատանքների ծավալները:

Եվ որքան քիչ տեղեկատվություն էր դառնում հանրային, այնքան ավելի հաճախ կոռուպցիոն պատմությունները սկսեցին ի հայտ գալ արդեն քրեական գործերի ձևաչափով:

ՊՆ ոչ ռազմական գնումները. վառելիք, բանկեր, դրամաշնորհներ և «իվենթներ»

Պաշտպանական գնումների զգալի մասը պետական գաղտնիքի ռեժիմի փոխադրելուց հետո հարաբերական թափանցիկությունը պահպանվել է հիմնականում ՊՆ ոչ ռազմական պայմանագրերի գծով: Հենց այս տվյալներն են թույլ տալիս մասնակիորեն տեսնել գերատեսչության խոշորագույն ֆինանսական հոսքերը:

Սուրեն Պապիկյանի՝ նախարարի պաշտոնում գտնվելու տարիների ընթացքում խոշորագույն պայմանագրերից մեկը դարձավ ավիացիոն վառելիքի մատակարարման համար «Մարս Օիլ» ընկերության հետ 2026

թվականի փետրվարին կնքված գործարքը: Պայմանագրի գումարը կազմել է 6,13 միլիարդ դրամ:

Լրատվամիջոցների տվյալներով՝ ընկերությունը կապում են հայ գործարար և ՀՀԿ-ից նախկին պատգամավոր Հարություն Փամբուկյանի հետ:

Պետական գնումների համակարգ «Մաքս Օիլ»-ն ակտիվորեն մուտք է գործել 2021 թվականի վերջից՝ վառելիք մատակարարելով ոչ միայն պաշտպանության նախարարությանը, այլև վարչապետի աշխատակազմին: ՊՆ-ի հետ ընկերությունը կնքել է մի շարք խոշոր պայմանագրեր.

2022 թվականի հուլիս — 1,07 միլիարդ դրամ՝ դիզելային վառելիքի մատակարարման համար,

2022 թվականի հոկտեմբեր — 3,4 միլիարդ դրամ՝ հեղուկ վառելանյութի մատակարարման համար,

2026 թվականի փետրվար — 6,13 միլիարդ դրամ՝ ավիացիոն վառելիքի մատակարարման համար:

Պատվիրատու	Պայմանագրի ծածկագիրը	Ընտրված մասնակից	ԳԿԳ կողմից համարժեք	Պայմանագրի կնքման ամսաթիվ	Գնման ընթացակարգ	Գնման արարկայի անվանում	Պայմանագրի ընդհանուր գումարը	Պայմանագրի գումարը առկա ֆինանսական միջոցներով	Քաշվարկային տեսեսում	Պայմանագիր	Գնման արձանագրություններ	Ամսա
ԳԳ պաշտպանության նախարարություն	ԲՍՄԴԲ-26-7/1-1 համ 1 27.03.2026թ	«ՄԱԶՍ ՕԻԼ» ՍՊԸ	02662703	03/02/2026	ԲՄ	ավիապլանից	6133200000	6133200000	0	Բեռնել (2)	Բեռնել (0)	Բ
ԳԳ պաշտպանության նախարարություն	ԲՍՄԴԲ-22-7/6-1 համ 1 03.11.2022թ	«ՄԱԶՍ ՕԻԼ» ՍՊԸ	02662703	11/10/2022	ԲՄ	Զեղով վառելիք	3400000000	3400000000	0	Բեռնել (2)	Բեռնել (0)	Բ
ԳԳ պաշտպանության նախարարություն	ԲՍՄԴԲ-22-7/2-2 համ 1 17.06.2022	«ՄԱԶՍ ՕԻԼ» ՍՊԸ	02662703	06/06/2022	ԲՄ	Զմեռային դիզվառելիք	1076400000	1076400000	0	Բեռնել (2)	Բեռնել (15)	ԲԸ

ՊՆ վառելիքի մյուս խոշոր մատակարարը դարձավ «ՄԻՓԻԷՍ» ընկերությունը: Միայն 2022 թվականին նրա հետ կնքվել է երեք պայմանագիր.

- 4,48 միլիարդ դրամի,
- 2,23 միլիարդ դրամի,
- 2,27 միլիարդ դրամի:

armeps.am/ppcm/public/contracts

Պայմանագրի կնքման ամսաթիվ: 2017-07-12 2026-05-07

Պայմանագրի մուտքագրման ամսաթիվ: Լրացրեք, բեռներ, համար Լրացրեք, բեռներ, համար

Որոնել

Պատվիրատու	Պայմանագրի ծանկագիրը	Ընտրված մասնակից	ՀՎՀՀ կողմից համարժեք	Պայմանագրի կնքման ամսաթիվ	Գնման ընթացակարգ	Գնման առարկայի անվանում	Պայմանագրի ընդհանուր գումարը	Պայմանագրի գումարը առկա ֆինանսական միջոցներով	Հաշվարկային տնտեսում	Պայմանագիր	Հանձնման/ ընդունման արձանագրություններ	Սպասում հարմար
ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	ԲՍՄՊՁԲ-22-7/6-2	ՍԻ ՓԻ ԵՍ ԷԼԵՐՏԻ ԳՐՈՒՊ ՍՊԸ	02847546	11/10/2022	ԲՍ	Գերակ վառելիք	2273872000	2273872000	50813000	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)	Բե
ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	ԲՍՄՊՁԲ-22-7/6-3 համ 1 11.11.2022թ.	ՍԻ ՓԻ ԵՍ ԷԼԵՐՏԻ ԳՐՈՒՊ ՍՊԸ	02847546	11/10/2022	ԲՍ	Գերակ վառելիք	2234782360	2234782360	0	Բեռնել (2)	Բեռնել (0)	Բե
ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	ԲՍՄՊՁԲ-22-7/2-1 համ 1 30.06.2022թ.	ՍԻ ՓԻ ԵՍ ԷԼԵՐՏԻ ԳՐՈՒՊ ՍՊԸ	02847546	06/06/2022	ԲՍ	Գերակ վառելիք	4482500000	4482500000	0	Բեռնել (3)	Բեռնել (32)	Բե

Ավելի վաղ մատակարարների թվում հայտնվել էր նաև «Մեզա Թրեյդ» ընկերությունը, որը լրատվամիջոցները կապում էին պատգամավոր Խաչատուր Սուքիասյանի (Գոգո) շրջապատի հետ: Ընկերության հետ կնքվել էին մոտ 5,5 միլիարդ և 1,3 միլիարդ դրամի պայմանագրեր:

armeps.am/ppcm/public/contracts

Պայմանագրի կնքման ամսաթիվ: 2017-07-12 2026-05-07

Պայմանագրի մուտքագրման ամսաթիվ: Լրացրեք, բեռներ, համար Լրացրեք, բեռներ, համար

Որոնել

Պատվիրատու	Պայմանագրի ծանկագիրը	Ընտրված մասնակից	ՀՎՀՀ կողմից համարժեք	Պայմանագրի կնքման ամսաթիվ	Գնման ընթացակարգ	Գնման առարկայի անվանում	Պայմանագրի ընդհանուր գումարը	Պայմանագրի գումարը առկա ֆինանսական միջոցներով	Հաշվարկային տնտեսում	Պայմանագիր	Հանձնման/ ընդունման արձանագրություններ	Սպասում հարմար
ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	ԲՍՄՊՁԲ-21-7/1-2	ՄԵԳԱ ԹՐԵՅՐ ՍՊԸ	00489503	01/10/2021	ԲԲՍ	բենզին, ռեզրվար/ Ակտրենզին Ռեզրվար (ԱՐ-92)/ դիզելային վառելիք, ամառային/ սնանային դիզ վառելանյութ/	5449746480	5449746480	80489442.5	Բեռնել (3)	Բեռնել (0)	Բե
ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	ԲՍՄՊՁԲ-20-7/17-3	ՄԵԳԱ ԹՐԵՅՐ ՍՊԸ	00489503	13/08/2020	ԲՍ	հեղուկ վառելիք	1328592000	1328592000	457958400	Բեռնել (2)	Բեռնել (0)	Բե

Գործարքը հնչեղություն առաջացրեց ոչ միայն գումարի չափի, այլև քաղաքական համատեքստի պատճառով: Լրատվամիջոցները ուշադրություն էին հրավիրում այն փաստի վրա, որ «Մեզա Թրեյդ»-ի հիմնադիրներից մեկը՝ Տիգրան Բադայանը, ավելի վաղ ստեղծել էր «Միլ Կապիտալ» ընկերությունը, որը հետագայում փոխանցվել էր Սուքիասյանների ընտանիքի ազգականին:

Լրացուցիչ հարցեր առաջացան նաև այն հրապարակումներից հետո, որոնք վերաբերում էին «Մեզա Թրեյդ»-ի կապին «Ռան Օյլ» բենզալցակայանների ցանցի հետ, որն հետագայում ձեռք բերեց Սուբիասյանների ընտանիքին պատկանող «Միլ Կոնցեռն»-ը:

<https://hetq.am/hy/article/137142>

Առանձնակի ուշադրության էր արժանի ընկերության անի արագությունը: Ստեղծվելով 2020 թվականի փետրվարին՝ արդեն մի քանի ամիս անց այն ստացել էր 1,3 միլիարդ դրամի պայմանագիր, իսկ մեկ տարուց էլ պակաս ժամանակահատվածում՝ ևս մեկ հրատապ պայմանագիր՝ 5,5 միլիարդ դրամի:

Միջոցների խոշոր ստացողների թվում հայտնվել էր նաև «Արդշինբանկ»-ը: 2024 և 2025 թվականներին բանկի հետ կնքվել են պայմանագրեր՝ համապատասխանաբար 3,71 միլիարդ և 3,28 միլիարդ դրամի:

Միջոցները փոխանցվել են «ԿԱՄԱՉ» առևտրային ընկերության հետ պաշտպանության նախարարության համաձայնագրերի շրջանակներում և անցել են «գնում չհամարվող» ծախսերի կատեգորիայով:

Պապիկյանի պաշտոնավարման հետ մեկտեղ էականորեն անել է «Հումանիտար ականագերծման և փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի ֆինանսավորումը: 2022 թվականից սկսած՝ կազմակերպությանը պարբերաբար հատկացվել են բազմամիլիոնանոց դրամաշնորհներ.

2022 թվականի փետրվար — 317,5 միլիոն դրամ,

2022 թվականի դեկտեմբեր — 295 միլիոն դրամ,

2023 թվական — 215,3 միլիոն դրամ,

2024 թվական — 483,7 միլիոն դրամ,

2025 թվական — 144,4 միլիոն դրամ,

2026 թվական — 306,6 միլիոն դրամ:

armeps.am/ppcm/public/contracts

Պայմանագրի կնքման ամսաթիվ: 2017-07-12 2026-05-07

Պայմանագրի մուտքագրման ամսաթիվ: Լրացրեք, բեռնելու, հասար Լրացրեք, բեռնելու, հասար

🔍 Որոնել

Պատվիրատու	Պայմանագրի ծածկագիրը	Ընտրված մասնակից	ՀՀՀՀ կոդ կամ համարժեք	Պայմանագրի կնքման ամսաթիվ	Գնման ընթացակարգ	Գնման առարկայի անվանում	Պայմանագրի ընդհանուր գումարը	Պայմանագրի գումարը առկա ֆինանսական միջոցներով	Չաշվարկային տնտեսում	Պայմանագիր	Հանձնման ընդունման արձանագրություններ	Ամսաթիվ
ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	ՀԱԹԿ-2026	ՀԱԹԿ ՊՈՒԿ	04724306	25/02/2026	ԴՄ	դրամաշնորհ	306676900	306676900	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)	Բե
ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	ՀԱԹԿ ՊՈՒԿ	ՀԱԹԿ ՊՈՒԿ	04724306	27/03/2025	ԴՄ	դրամաշնորհ	144496000	321100600	176604600	Բեռնել (2)	Բեռնել (0)	Բե
ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	ՀԱԹԿ-2024-1	ՀԱԹԿ ՊՈՒԿ	04724306	30/01/2024	ԴՄ	դրամաշնորհ	483792500	483792500	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)	Բե
ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	դրամաշնորհ 03.02.23թ	ՀԱԹԿ ՊՈՒԿ	04724306	03/02/2023	ԴՄ	դրամաշնորհ	215320000	316158000	100838000	Բեռնել (2)	Բեռնել (0)	Բե
ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	դրամաշնորհ 26.12.22	ՀԱԹԿ ՊՈՒԿ	04724306	26/12/2022	ԴՄ	դրամաշնորհ	295000000	295000000	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)	Բե
ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	դրամաշնորհ 11.02.2022թ	ՀԱԹԿ ՊՈՒԿ	04724306	11/02/2022	ԴՄ	դրամաշնորհ	317591900	317591900	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)	Բե

Ընդ որում, նախորդ տարիներին համադրելի ծավալների դրամաշնորհների վերաբերյալ հանրային տվյալներ հայտնաբերել չի հաջողվել:

Ակտիվացել է նաև պաշտպանության նախարարության համագործակցությունը «Դեյուքս դենտալ լաբ» ընկերության հետ: Մինչ Պապիկյանի պաշտոնավարումը արձանագրվել էր ընդամենը մեկ պայմանագիր՝ 2019 թվականին՝ 2 միլիոն դրամի չափով:

Սակայն հետագայում գումարները սկսեցին կտրուկ աճել.

- **2022 թվական** — 17 միլիոն դրամ,
- **2023 թվական** — 17 միլիոն դրամ,
- **2024 թվական** — 51 միլիոն և 8 միլիոն դրամի պայմանագրեր,
- **2025 թվական** — 126,1 միլիոն դրամի ատամնային իմպլանտների գնում և ևս մեկ պայմանագիր՝ 16,3 միլիոն դրամի:

Պատվիրատու	Պայմանագրի ծածկագիրը	Ընտրված մասնակից	ՀՀԳԿ կողմ համաժողով	Պայմանագրի կնքման ամսաթիվ	Գնման ընթացակարգ	Գնման առարկայի անվանում	Պայմանագրի ընդհանուր գումարը	գումարը անկախ ֆինանսական միջոցներով	Հաշվարկային տեսեսում	Պայմանագիր	Հանձնման/ ընդունման արձանագրություն
պաշտպանության նախարարություն	9/1-1 ԳՅ, 27.03.26.	Դեմոսայ Լաք ՍՊԸ	00886975	20/02/2025	ԲՄ	Ստամբարուժական ինվկամներ	16393000	16393000	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)
ԳԳ պաշտպանության նախարարություն	ԲՄՍԳԲ-25-9/1-1, 31 12.09.25.	Դեյուքս Դեմոսայ Լաք ՍՊԸ	00886975	20/02/2025	ԲՄ	Ստամբարուժական ինվկամներ	126100000	109707000	0	Բեռնել (3)	Բեռնել (0)
ԳԳ պաշտպանության նախարարություն	ԲՄՍԳԲ-24-9/3-1, Գամ. 1, 29.07.2024թ.	Դեյուքս Դեմոսայ Լաք ՍՊԸ	00886975	16/05/2024	ԲՄ	Ստամբարուժական ծառայություններ	51000000	17000000	0	Բեռնել (2)	Բեռնել (2)
ԳԳ պաշտպանության նախարարություն	ԲՄՍԳԲ-24-9/3-1 Գամ. 3 30.03.2024թ.	Դեյուքս Դեմոսայ Լաք ՍՊԸ	00886975	16/05/2024	ԲՄ	Ստամբարուժական ծառայություններ	8000000	8000000	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)
ԳԳ պաշտպանության նախարարություն	ԳԳՏԳԲ-23-9/3-1	Դեյուքս Դեմոսայ Լաք ՍՊԸ	00886975	18/04/2023	ԳԳ	Ստամբարուժական ծառայություններ	17000000	17000000	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (2)
ԳԳ պաշտպանության նախարարություն	ԳԳՏԳԲ-22-9/3-1	Դեյուքս Դեմոսայ Լաք ՍՊԸ	00886975	02/05/2022	ԳԳ	Ստամբարուժական ծառայություն (առամների պրոբեզավրման ապրանքների պատրաստման ծառայություն)	17000000	17000000	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)
ԳԳ պաշտպանության նախարարություն	ԳԳՍԳԳԲ-9/12-1	Դեյուքս Դեմոսայ Լաք ՍՊԸ	00886975	18/10/2019	ԳԳ	ԳԳ պաշտպանության նախարարության կարիքների համար ստամբարուժական ծառայություններ	2005000	2005000	70000	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)

Ընկերությունը հիմնադրվել է 2014 թվականին, որպես դրա սեփականատեր նշված է Ռոբերտ Հակոբյանը:

<https://old.e-register.am/am/companies/954836/declaration/89168c0a-a78d-4101-98fe-c764ed29a19e>

Առանձնակի հնչեղությունն առաջացրեց պաշտպանության նախարարության պայմանագիրը «Դոմինո վիդեո փրոդաքշն» ընկերության հետ՝ 419,6 միլիոն դրամի չափով: Պայմանագրի առարկա էին նշված «միջոցառման հետ կապված ծախսերը»: Խոսքը մայիսի 28-ի տոնակատարության մասին էր:

Պատվիրատու	Պայմանագրի ծածկագիրը	Ընտրված մասնակից	ՀՀԳԿ կողմ համաժողով	Պայմանագրի կնքման ամսաթիվ	Գնման ընթացակարգ	Գնման առարկայի անվանում	Պայմանագրի ընդհանուր գումարը	գումարը անկախ ֆինանսական միջոցներով	Հաշվարկային տեսեսում	Պայմանագիր	Հանձնման/ ընդունման արձանագրություն
ԳԳ պաշտպանության նախարարություն	ԳՄՍԳԲ-26-12/1-1 համ. 1 ամ 08.05.2026թ.	Դոմինո վիդեո փրոդաքշն ՍՊԸ	02249552	27/04/2026	ԳՄԱ	միջոցառումների հետ կապված ծառայություններ	419638800	419638800	0	Բեռնել (2)	Բեռնել (0)
Երևանի քաղաքապետարան	ԵԵ-ՍՍՏԳԲ-25/185	ԴՈՄԻՆՈ ՎԻԴԵՈ ՓՐՈԴԱԿՏՆ ՍՊԸ	02249552	13/10/2025	ՄԱ	մշակութային միջոցառման կազմակերպման ծառայություն	34800000	34800000	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)
ԳԳ առողջապահության նախարարություն	ԳԳ ԱԼ ԳԳՍՏԳԲ-2025/53	Դոմինո վիդեո փրոդաքշն ՍՊԸ	02249552	25/09/2025	ԳԳ	Առողջության համապարփակ ապահովագրության իրականացման ապրանքների ձևակերպման (ըրեղիկ)	32760000	32760000	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)
ԳԳ վարչապետի աշխատակազմ	ԳԳ ԱԼ-ԲՍՏԳԲ-25/3-1	Դոմինո վիդեո փրոդաքշն ՍՊԸ	02249552	28/07/2025	ԲՄ	Մշակութային միջոցառումների կազմակերպման հետ կապված ծառայություններ	130569600	130569600	0	Բեռնել (1)	Բեռնել (0)

Հարցեր առաջացրեց ոչ այնքան ծախսերի մասշտաբը, որքան event-ինդուստրիայի ամենաթանկարժեք սեզմենտների վերաբերյալ

Հանրային Կառավարման Կենտրոն

մանրամասն տեղեկատվության բացակայությունը, ինչպիսիք են՝ բեմական կառուցվածքների, LED էկրանների, լուսային և ձայնային սարքավորումների վարձակալությունը, մոնտաժային աշխատանքներն ու դեկորատիվ ձևավորումը:

Հենց այս ուղղություններն են համարվում միջոցառումների շուկայի ոչ թափանցիկ մասը, որտեղ ծառայությունների արժեքը կարող է տարբերվել մի քանի անգամ:

2010 թվականին հիմնադրված «Դոմինո վիդեո փրոդաքշն» ընկերությունը, որը պատկանում է Աշոտ Առաքելյանին, պետական գնումներին սկսել է ակտիվորեն մասնակցել միայն վերջին տարիներին:

Բացի պաշտպանության նախարարությունից, 2025 թվականին ընկերությունը ստացել է նաև՝

Վարչապետի աշխատակազմի պայմանագիրը՝ 130,5 միլիոն դրամի չափով մշակութային միջոցառման կազմակերպման համար,

Առողջապահության նախարարության պայմանագիրը՝ 32,7 միլիոն դրամի չափով առողջության համապարփակ ապահովագրության հիմնադրամի բրենդինգի գծով,

Երևանի քաղաքապետարանի պայմանագիրը՝ 34,8 միլիոն դրամի չափով մշակութային միջոցառման անցկացման համար:

Ոչ ռազմական գնումների վերլուծությունը ցույց է տալիս կայուն միտում. պաշտպանության նախարարության շուրջն աստիճանաբար ձևավորվում է ընկերությունների մի շրջանակ, որոնք համակարգի՝ գնալով ավելի մեծ փակվածության պայմաններում պարբերաբար ստանում են բազմամիլիարդանոց պայմանագրեր:

Եվ որքան քիչ տեղեկատվություն է մնում հանրային հասանելիության տիրույթում, այնքան ավելի շատ է պետք լինում ուշադիր ուսումնասիրել նույնիսկ այսպիսի, թվում է թե, երկրորդական գնումները՝ վառելիքից ու բանկային փոխանցումներից մինչև ատամնային իմպլանտներ ու տոների կազմակերպում:

Հնչեղ դրվագներ և չավարտված բարեփոխումներ

Պաշտպանության նախարարությունում Սուրեն Պապիկյանի պաշտոնավարման տարիներին գերատեսչությունը հայտնվեց միանգամից մի քանի հնչեղ պատմությունների կենտրոնում՝ բանակում տեղի ունեցած

Ողբերգություններից մինչև ձգձգվող բարեփոխումներ և զինված ուժերում եկեղեցու դերի շուրջ հակամարտություններ:

Ազատ գյուղի հրդեհը. 15 զինձառայողի զոհվելը

2023 թվականի հունվարի 19-ի գիշերը Գեղարքունիքի մարզի Ազատ գյուղում տեղակայված ինժեներասակրավորային վաշտի կացարանում հրդեհ բռնկվեց: Չոհվեցին 15 ժամկետային զինձառայողներ, ևս 7-ը ստացան տարբեր աստիճանի վնասվածքներ և այրվածքներ:

<https://news.am/hy/news/740920>

Հետազայում պարզվեց, որ որպես ժամանակավոր կացարան օգտագործվող շենքը պաշտոնապես նույնիսկ գրանցված չի եղել կադաստրում:

<https://am.sputniknews.ru/20230210/kazarma-v-kotoroy-sgoreli-15-armyanskikh-voennykh-okazalas-bez-adresa---poyasnenie-kadastra-55188339.html>

Ողբերգությունից մի քանի ժամ անց Նիկոլ Փաշինյանը հայտարարեց, որ հրդեհի պատճառ է դարձել բենզինի հետ վարվելու կանոնների խախտումը:

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

Ըստ նրա վարկածի՝ սպան փորձել է բենզինով վառել վառարանը և բռնկված տարան հետ է նետել կացարանի ներսը:

Սակայն հետազայում դասակի հրամանատարը լրագրողներին հայտնեց, որ կացարանում բենզին չի եղել՝ փաստացի կասկածի տակ դնելով պաշտոնական վարկածը:

Ողբերգությունից հետո աշխատանքից ազատվեցին 2-րդ բանակային կորպուսի հրամանատարը և ևս մի քանի բարձրաստիճան զինվորականներ: Իսկ հասարակության մեջ առաջացավ գլխավոր հարցը. ինչո՞ւ էին զինվորներն առհասարակ բնակվում սովորական գյուղական տանը, որը չէր համապատասխանում զորանոցների անվտանգության պահանջներին:

Այս ֆոնին հնչում էին Սուրեն Պապիկյանի հրաժարականի պահանջները՝ որպես բանակի վիճակի համար քաղաքական պատասխանատվություն կրող անձի: Սակայն նախարարը հրաժարվեց հեռանալ՝ հայտարարելով, թե շարունակելու է «բարեփոխումները»:

Գործը մինչ օրս քննվում է դատարանում: Չոհվածների հարազատներն ու նրանց փաստաբանները շարունակում են պահանջել երկրի բարձրագույն ղեկավարության, այդ թվում՝ Նիկոլ Փաշինյանի և հենց Պապիկյանի հարցաքննությունը:

Չինվորական համազգեստի ձգձգվող բարեփոխումը

Եվս մեկ ձգձգված նախագիծ դարձավ այսպես կոչված «զինվորական համազգեստի բարեփոխումը»:

2023 թվականի նոյեմբերին Պապիկյանը խորհրդարանում հայտարարում էր, որ արդեն 2024 թվականին բանակը նոր հանդերձանք կստանա:

https://fip.am/ru/41017?utm_source

Սակայն բարեփոխումը խնդիրների բախվեց դեռևս մրցույթի փուլում: Հայաստանյան մասնագետները հայտեր ներկայացրեցին միայն մեկ զորատեսակի համար: Դրանից հետո պաշտպանության նախարարությունը որոշեց հայկական խորհրդանիշներով հարմարեցնել «միջազգային գործընկերների» լուծումները:

Չնայած հնչեղ հայտարարություններին՝ 2024 թվականն ավարտվեց առանց բանակի՝ նոր համազգեստի անցման:

2026 թվականի դրությամբ լիարժեք գնումներն այդպես էլ չէին սկսվել.

գերատեսչությունը շարունակում էր ամերիկյան «Միլիկեն» ընկերության փորձնական նմուշների և ձևանմուշների փորձարկումը:

Այսպիսով, պաշտոնական մեկնարկից երեք տարի անց բարեփոխումը փաստացիորեն դեռևս մնում էր նախատիպերի փորձարկման փուլում:

<https://newsarmenia.am/news/armenia/novuyu-voennuyu-formu-planiruetsyavnedrit-v-armenii-v-2026-godu/>

«Սահմանային ամրոցներ» և անվտանգության հարցեր

Վերջին տարիներին իշխանություններն ակտիվորեն առաջ են մղում այսպես կոչված «սահմանային ամրոցների» կառուցման նախագիծը:

2026 թվականի փետրվարին Պապիկյանը հրապարակեց ստորգետնյա երկաթբետոնե ամրացված շրջանների տեսանյութ՝ հայտարարելով, որ դրանք պաշտպանված են անօդաչու թռչող սարքերից և թույլ են տալիս շրջանաձև պաշտպանություն իրականացնել:

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

<https://www.facebook.com/reel/876796858473838>

Սակայն նախագիծն առաջացրեց նաև անվտանգության հարցեր: Պաշտպանության նախարարության աղբյուրների տվյալներով՝ օբյեկտների կառուցումն իրականացվում է բաց մրցույթների միջոցով, որտեղ մանրամասն նկարագրվում են ամրությունների տեխնիկական պարամետրերը:

Քննադատները նշում էին, որ նման գործելաոճը զգայուն տեղեկատվությունը հասանելի է դարձնում անձանց լայն շրջանակի համար:

Լրացուցիչ հարցեր առաջացան նաև օտարերկրյա աշխատուժի, այդ թվում՝ Հնդկաստանի, Եգիպտոսի և Իրանի քաղաքացիների ներգրավման պատճառով: Այս ֆոնին հասարակության մեջ քննարկվում էր, թե որքանով մանրակրկիտ են ստուգվում ռազմավարական օբյեկտներ մուտքի հնարավորություն ստացող անձինք:

Արդյունքում, նախագիծը, որը ներկայացվում էր որպես սահմանների ամրապնդման խորհրդանիշ, միաժամանակ քննարկումներ առաջացրեց մրցույթների թափանցիկության և տվյալների արտահոսքի ռիսկերի վերաբերյալ:

<https://hraparak.am/am/post/ae6366aa673271f94284e4c7eceff78d>

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

Հակամարտություն Եկեղեցու հետ և հոգևոր սպասավորության լուծարումը

2026 թվականի սկզբին պաշտպանության նախարարությունը հայտնվեց ևս մեկ հնչեղ հակամարտության կենտրոնում՝ այս անգամ արդեն Հայ Առաքելական Եկեղեցու շուրջ:

Հունվարի 30-ին հայտնի դարձավ, որ պաշտպանության նախարարի հրամանով կազմալուծվել է ՀՀ զինված ուժերի հոգևոր սպասավորությունը, որը գոյություն ուներ ավելի քան 20 տարի: Սպասավորությունը ստեղծվել էր դեռևս 1997 թվականին՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի և պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանի նախաձեռնությամբ:

<https://golosarmenii.am/министр-обороны-опубликовал-решение/>

Իրավաբաններն ու Եկեղեցու ներկայացուցիչները հայտարարեցին, որ այս որոշումը հակասում է «Հայաստանի Հանրապետության և Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու փոխհարաբերությունների մասին» օրենքին, որը նախատեսում է ՀԱԵ-ի իրավունքը՝ բանակում մշտական հոգևոր ներկայացուցիչներ ունենալու վերաբերյալ:

Իշխանության քննադատները այս բարեփոխումն ուղղակիորեն կապեցին Նիկոլ Փաշինյանի և Եկեղեցու միջև ընդհանուր հակամարտության հետ: Նրանց կարծիքով՝ խոսքն արդեն ոչ թե ներքին վերակազմավորման, այլ Եկեղեցուն բանակից աստիճանաբար դուրս մղելու փորձի մասին էր:

Ինքը՝ Պապիկյանը, հերքեց մեղադրանքները՝ հայտարարելով, թե հոգևոր սպասավորությունը չի լուծարվում, այլ ընդամենը փոխադրվում է ՉՈՒ բարոյահոգեբանական ապահովման վարչության միասնական ենթակայության տակ:

Սակայն հասարակության զգալի մասի համար կատարվածը դիտվում էր ոչ թե պարզապես վարչական բարեփոխում, այլ հայկական ինքնության առանցքային ինստիտուտներից մեկի և պետության միջև խորացող հակամարտության հերթական նշան:

<https://verelq.am/ru/node/169495>

Եթե նայենք այս դրվագներին միասին՝ Ազատ գյուղի հրդեհը, ձգձգվող բարեփոխումները, փակ գնումները, կադրային սկանդալներն ու Եկեղեցու շուրջ հակամարտությունը, նկատելի է դառնում, որ պաշտպանության նախարարությունում Պապիկյանի պաշտոնավարման շրջանն ավելի ու

ավելի հաճախ է ասոցացվում ոչ թե ավարտուն վերափոխումների, այլ մշտական ճգնաժամների, սկանդալների ու չավարտված գործընթացների հետ:

Եվ սա, թերևս, պաշտպանական համակարգում նրա գործունեության գլխավոր արդյունքն է. բանակը շարունակում էր փոխվել, բայց հասարակությունն ավելի ու ավելի հաճախ քննարկում էր ոչ թե բարեփոխումների արդյունքները, այլ հերթական ճգնաժամը հենց պաշտպանության նախարարության շուրջ:

Պաշտպանական գնումներ. դիվերսիֆիկացիա՞, թե՞ թանկարժեք փորձարկում

Սուրեն Պապիկյանի օրոք պաշտպանության նախարարության շուրջ առանցքային թեմաներից մեկը դարձավ սպառազինությունների դիվերսիֆիկացման և ռուսական զենքից կախվածությունից աստիճանաբար հրաժարվելու քաղաքականությունը:

Սակայն, որքան ավելի ակտիվորեն էին իշխանությունները հայտարարում արևմտյան երկրներից նոր մատակարարումների մասին, այնքան ավելի կոշտ էր հնչում քննադատությունը ընդդիմության և նախկին զինվորականների մի մասի կողմից:

Քննադատները պնդում են, որ գնվող սպառազինության մի մասը կա՛մ վատ է հարմարեցված հայկական բանակի կարիքներին, կա՛մ ստեղծում է լուրջ տեխնիկական և լոգիստիկ խնդիրներ: Այս համատեքստում հատկապես հաճախ էին հիշատակվում Ֆրանսիայի միջնորդությամբ իրականացվող մատակարարումները:

Պաշտպանության նախկին նախարար Արշակ Կարապետյանը հայտարարում էր, որ արևմուտքի երկրներից Հայաստանի գնած սպառազինության զգալի մասը պիտանի չէ լիարժեք օգտագործման համար: Նրա խոսքով՝ համակարգերի մի մասը բախվել է ստանդարտների անհամատեղելիության խնդրին, իսկ առանձին հրետանային կայանքների համար բացակայում էին անհրաժեշտ զինամթերքները:

Կարապետյանը նաև պնդում էր, որ արևմտյան սպառազինության շահագործումը զգալիորեն ավելի թանկ արժե, քան ռուսական անալոգները, իսկ Հայաստանի տնտեսությունը պատրաստ չէ նման ծախսերի:

Անվտանգության շարունակվող ճգնաժամի և սահմանափակ ռեսուրսների ֆոնին նման հայտարարություններն ուժգնացնում էին հանրային հարցադրումները՝ արդյո՞ք դիվերսիֆիկացիան բանակի իրական

արդիականացում է, թե՛ վերածվում է թանկարժեք և վատ հաշվարկված փորձարկման:

https://am.tsargrad.tv/news/90-zapadnogo-oruzhija-hlam-jeks-ministr-oborony-armenii-raskritikoval-oboronnye-zakupki_1265753

Հնդկաստան, Ֆրանսիա և «սպառազինությունների կենդանաբանական այգի»

Չնայած պաշտպանական գնումների գնալով ավելի մեծ փակվածությանը՝ ՊՆ նոր պայմանագրերի վերաբերյալ տեղեկատվության մի մասը, այնուամենայնիվ, հանրայնացվեց: 2020 թվականից հետո հայկական բանակի հիմնական նոր մատակարարները դարձան Հնդկաստանն ու Ֆրանսիան:

Ամենաշատ քննարկվող գնումների թվում նշվում էին.

Հնդկական «Պինակա» (Pinaka) համազարկային կրակի ռեակտիվ համակարգերը (ՀԿՌՀ),

«Ակաշ» (Akash) հակաօդային պաշտպանության (ՀՕՊ) համակարգերը,

155 մմ ստանդարտի հրետանային կայանքները,

Ֆրանսիական «Սեզար» (CAESAR) ինքնագնաց հրետանային կայանքները (ԻՀԿ),

«Բաստիոն» (Bastion) զրահամեքենաները,

GM200 ռադարները (ռադիոլոկացիոն կայանները),

«Միստրալ» (Mistral) ՀՕՊ համակարգերը:

Փորձագետներն առանձնակի ուշադրություն էին դարձնում հայկական բանակի աստիճանական անցմանը խորհրդային 152 մմ տրամաչափից ՆԱՏՕ-ական 155 մմ ստանդարտին: Փաստացի դա նշանակում էր ոչ միայն նոր հրետանու գնում, այլև մատակարարման, սպասարկման և մասնագետների պատրաստման ամբողջ համակարգի վերակառուցման անհրաժեշտություն:

Այս ֆոնին ռազմական փորձագետների և ընդդիմադիր քաղաքական գործիչների մի մասը սկսեց քննադատել պաշտպանության նախարարությանը այսպես կոչված «սպառազինությունների

կենդանաբանական այգի» ստեղծելու համար: Հայկական բանակը միաժամանակ շարունակում էր օգտագործել՝

խորհրդային համակարգեր,

ռուսական սպառազինություն,

հնդկական պլատֆորմներ,

ֆրանսիական համալիրներ,

ապագա ՆԱՏՕ-ական ստանդարտների տարրեր:

Քննադատների կարծիքով՝ նման խայտարհետ կառուցվածքը լուրջ խնդիրներ է առաջացնում.

զինամթերքի գնման,

տեխնիկական սպասարկման,

պահեստամասերի մատակարարման,

վերանորոգման,

մասնագետների պատրաստման,

համակարգերի համատեղելիության հետ կապված:

Փաստացի հայկական բանակը հայտնվեց մի իրավիճակում, երբ ստիպված է միաժամանակ սպասարկել մի քանի ռազմական էկոհամակարգեր՝ տարրեր ստանդարտներով և շահագործման տրամաբանությամբ:

Իշխանության կողմնակիցները սա անվանում են անհրաժեշտ դիվերսիֆիկացիա՝ Ռուսաստանից բազմամյա կախվածությունից հետո: Քննադատները՝ թանկարժեք և վատ հաշվարկված փորձարկում հայկական բանակի վրա:

Եվ որքան ավելի էր ընդլայնվում գնումների աշխարհագրությունը, այնքան ավելի հաճախ էր ծագում հարցը՝ արդյո՞ք Հայաստանը կառուցում է պաշտպանության նոր համակարգ, թե՞ պարզապես ամբողջ աշխարհից հավաքում է անհամատեղելի զենքերի հավաքածու:

<https://euro-sd.com/2025/05/articles/44516/diversifying-armenias-defence-shifting-alliances-and-military-modernisation/>

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

Գլխավոր արդյունքը

Սուրեն Պապիկյանի պատմությունն ուշագրավ է ոչ միայն ինքնին: Այն դարձավ ամենացայտուն օրինակներից մեկն այն բանի, թե ինչպես Հայաստանի հետհեղափոխական համակարգն աստիճանաբար սկսեց վերարտադրել իշխանության նախկին մոդելի բազմաթիվ գծեր:

2018 թվականի հեղափոխությունը խոստանում էր թափանցիկություն, պրոֆեսիոնալացում և խզում անձնական կապերի տրամաբանության հետ: Սակայն Պապիկյանի օրոք պաշտպանության նախարարության շուրջ ավելի ու ավելի հաճախ էր ձևավորվում ծանոթ կառուցվածքը՝ քաղաքական հավատարմության պաշտամունք, փակ որոշումներ, սահմանափակ հանրային վերահսկողություն, ֆինանսական հոսքերի կենտրոնացում անձանց նեղ շրջանակի շուրջ և նոր էլիտայի արագընթաց դեստրուկտիվ տրանսֆորմացիա:

Այս ֆոնին հենց ինքը՝ Պապիկյանի կերպարը, աստիճանաբար դադարեց բացառություն լինելուց: Ավելի շուտ՝ այն մի համակարգի ախտանիշ դարձավ, որտեղ կադրային մտերիմությունը հաճախ ավելի կարևոր էր, քան պրոֆեսիոնալ փորձը, իսկ բարեփոխումներն ավելի ու ավելի հաճախ ուղեկցվում էին ոչ թե վստահության աճով, այլ նոր ճգնաժամերով, որոնք դրդված էին իշխանության հասցեին հնչող կասկածներով ու մեղադրանքներով:

